بسم الله الرحمن الرحیم

انسان و فلسفهء امتحان

یا

جام و میگر چهارم

کانون فرهنگی علامه فیضانی

عنوان: انسان و فلسفۀ امتحان یا جام و میگر چهارم

الداعی الی اللّه مولانا محمد عطاءاللّه صاحب فیضانی

محل نگارش: محبس عمومی دهمزنگ کابل

نمبر معیاری بین المللی کتاب: ISBN 978-9936-1-0034-3

چاپ ها : اول، ١٣٦٤ هـ ش- **دوم**، ١٣٧٦ هـ ش - **سوم**، حمل ١٣٩٦ هـ ش.

چاپ چهارم: بهار ١٤٠٢

ناشر: کانون فرهنگی علامه فیضانی

صفحه آرا: عبدالمبین عابد

تیراژ : ٥٠٠ جلد

سفارش برای نقل قول: فیضانی، محمد عطاء الله (١٤٠٢)، شش جام به تقویۀ ایمان، کابل کانون فرهنگی علامه فیضانی.

فهرســـــت مندرجـــات

شش جام به تقویهٔ ایمان

عنوان **صفحه**

انسان و فلسفهء امتحان
یا جام و میگر چهارم

اعوذ بالله من الشیطان الرجیم

بسم الله الرحمن الرحیم

ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ٱلَّذِیْ هَدَانَا لِهَـٰذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِیَ لَوْلَآ أَنْ هَدَىٰنَا ٱللَّهُ

ترجمه: ثنا و صفت مر خدایی را که هدایت کرد ما را به این [راه] و اگر حضرت او جلت عظمته رهنمونی نمی‌فرمود، ما نبودیم که راه یابیم.

به عبارۀ دیگر: اگر او جل‌جلاله ما را به شاهراه مستقیم رهنمایی نمی‌کرد، ما راهیاب نمی‌شدیم.

مقدمه

در سلسلۀ علل پسمانی عالم اسلام یکی هم ضعف عقیده و تیوری ریزیدۀ ایده‌های مؤمنین با خدا و خالق کل جلت عظمته است.

هرگاه واضحتر بگوییم که فقدان این دولت، [ایمان] باعث پسمانی اصلی عالم اسلام و بشریت گردیده مبالغه نباشد. زیرا می‌دانند که اصلاً انسان برای دادن امتحان به این صحنه‌های آزمون جهان به غرض تثبیت جهت به یکی از دو طرف، صانع یا مصنوع، (خالق یا مخلوق)خلق گشته و به اینجا آورده شده است.

به این اساس بر کافۀ پیروان قرآن دست ناخوردۀ اسلام یا محصلین پوهنځی حربی خدای کریم و رحیم لازم است و بود که به حکم:

﴿كُنتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُوْنَ بِٱلْمَعْرُوْفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ ٱلْمُنكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ﴾ [1]

---

[1]. آل عمران/۱۱۰

ترجمه: هستید شما بهترین امت‌ها [فقط به این امتیاز] که می‌خوانید مردم را به سوی نیکویی و منع می‌سازید از بدی‌ها و دارید ایمان به خدا.

البته با داشتن برنامۀ کامل چون قرآن، شب و روز در بشر و بشریت رهنمایی سلیم انسانیت را متکی بر شیوع وحدت در سراسر جهان می‌نمودند، با تأسف که نشد، ازینجاست که رسول علیه السلام فرموده اند: «**عُلَمَاءِ اُمَّتِي كَاَنْبِيَاءِ بَنِيْ اِسْرَائِيل**»

ترجمه: عُلمای امتم مانند انبیای بنی اسرائیل اند.

با درک این موقف عالی، چطور و به چه صورت‌ها می‌توان برتریت لازم را به دست آورد؟

آری! نظر به حقایقی که در قرآن و احادیث رسول علیه السلام به طور مواد خام و پخته به دسترس اختیار ما فی المثل قرار داده است، فضیلت علمای امت ازینجا به خوبی تمام ثابت می‌شود که ایشان به حکم داروسازان وصف الحال مردم زمان خود اند، تا پس از تشخیص امراض و تجزیه و تحلیل آن، دوای نافع و قاطع را به استناد آیات بینات و احادیث سید السادات علیه الصلوات به میان آرند که نه تنها در سلامت اجتماع مفید باشد، بلکه در اتحاد واتفاق عالم اسلام نیز رخنه خلق نشود.

با تأسف که دواسازان (...) فقط به اسامی محدود، نام چند دوایی و آنهم به زبان عربی که مدتی را باید به حفظ ترجمۀ آن به مغز در زندگی محصلین متوجه باشند، خود را همیشه بدان مصروف نگه داشته اند و دیگر تتبع کرده نمی‌توانند.

با درک این واقعیت درست واضح است که فرصت تشخیص امراض جامعه و ترکیب دوا از دواخانه به ایشان باقی نمانده است. گویا چند نسخۀ محدود از کل قرآن و صحاح سته، اهل سنت و جعفریان از رسایل الشیعه فی مسائل الشرعیه برآورده و به مدار چلند درآوردند. یعنی ۵۰۰ آیت و مثل آن احادیث را به غرض تنظیم قوانین عبادات به نام فقه کشیده و متباقی ٦١٦٦ آیات دیگر را به طاق نسیان گذاشته و فقط برای محفوظ

نگهداشتن ضخامت و حجم ظاهری قرآن، جرئت کشیدن آیات و احادیث مذکور را با غیره نظرداشت ها نکرده اند.

برای روشن شدن قسمتی از اساس مرض که در بالا گفتیم و تثبیت جهت که به تقویهٔ عقیده چطور با خدا جل‌جلاله صورت می‌گیرد شمردیم. اینک نظر شما را به پاره یی از اظهار عقیده بر خدا جل‌جلاله و دین ارایه می‌کنیم و در کنارش حالت اکثر مسلمین را یکایک به تمثیل مختصر به یاری خدا جل‌جلاله می‌نماییم. شما قضاوت کنید که با چنین روحیه آیا راه ترقی و نجات به این قوم میسر می شود؟ یقین دارم هر چیزفهم در حال پس از مطالعه به یک آواز با ما همنوا گشته می‌گویند: نه نه ابداً!

۱ - مؤمنین معتقد اند که خدا جل‌جلاله به هر جا حاضر و ناظر و مراقب اعمال و افعال ماست، دقت کنند که سارق یا زانی یا مرتشی و امثال شان متجاوزین بر مال و ناموس مردم، در حال وجود طفل یا شخص بیگانه به آن عمل نامشروع دست نمی‌زند و می‌ترسد یا می‌شرمد، اما از خدا جل‌جلاله که حاضر و ناظر است، هیچ شرم و یا ترس ندارد. آیا این را حقیقت اعتراف حضور خدا جل‌جلاله در دل‌ها باید گفت؟ نه هرگز.

۲ - مسلمانان می‌گویند خداوند جل‌جلاله را از هر چیز دوست‌تر داریم ،حال آنکه به خاطر دوستی زن و فرزند وغیره آرزوهای فاسد شهوانی و نفسانی چون کرم در چتلی می‌تپند و در ۲٤ ساعت، کار ٤۸ ساعت را به غرض حصول مرضات محبان مجازی خود می‌نمایند، ولی برای خدا و حصول رضای او جل‌جلاله و اعلای کلمة الله به شبانه‌روز چند ساعت محدود هم مصروف نیستند؛ کجا که زحمت را برای رضای او تعالی بر خود و یا مال و یا جان قبولدار شوند. اینست بهترین نمونهٔ کمی محبت خدا جل‌جلاله در برابر غلبهٔ محبت غیرخدا چنانکه واضحاً دیده و می‌بینند.

آیا با داشتن چنین روحیه، مؤمنین در حقیقت به صف ﴿فَلَا تَجۡعَلُوا۟ لِلَّهِ أَندَادًا﴾[1] قرار نمی‌گیرند؟ جواب مثبت است.

---

۱. بقره/۲۲

ترجمه: پس مگردانید برای خدای متعال [در هر چیز] مثل و مانند را.

۳ - مسلمانان می‌گویند از خداوند جل‌جلاله می‌ترسیم، ولی به اندازۀ دهم و حتی صدم حصۀ ترسی که از مقتدران و اربابان زور دارند، از خداوند جل‌جلاله در مقابل وقایع از ایشان چنانکه در بالا گفته شد دیده نمی‌شود، آیا این واقعیت‌ها به معنی ثبوت اتخاذ جهت، جانب خدا جل‌جلاله و یا صحت عقیده به حضرت کبریاست؟ نه هرگز.

حالا چطور شود که این دولت را به دست آریم؟ سوال نیکوست. در پاسخ باید گفت: هرگاه بالمثل یا مساوی به مساعی در تحصیل اشیای مادی، اگر به جستجوی حضرت کبریای او جل‌جلاله متوجه گردیم، گویا مؤمن واقعاً به حقیقت شدیم.

خوشبختانه رسایل و کتب مدرسۀ توحید که فشردۀ اسرار منصوصۀ اسلام دست ناخوردۀ قرآن است، متکفل آن به یاری حضرت باری می‌باشد، تا در دل و مغز، این دولت را به لطف و کرم او تعالی بدون ریاضت جایگزین سازد. بمنه و فضله الکریم.

آبادی بتخانه ز ویرانی ماست   جمعیت کفر از پریشانی ماست

اسلام به ذات خود ندارد عیبی   هر عیب که هست در مسلمانی ماست

پس بیایید مسلمانی خود را از عقیده که شرط اعظم ایمان، به زبان گفتن و به دل تصدیق نمودن است، اصلاح و درست کنیم. و من الله التوفیق

شایستهٔ عظمت در تخلیق

۱- آیا متوجه شده اید؟ چنین ذات عظیم با عظمت و قدرت را که به راستی دارای این همه کمال و حشمت می‌باشد، شایستهٔ این است و بود که از این دولت سرای تصرف بلامانع و عنایات بلاتکلیفش که در تخلیق و ایجاد اشیاء دارد، باید موجودات بهره‌ور گردیده باشند، تا من وجه، شناسایی بدین وسیله با حضرت او جل‌جلاله حاصل کرده و از الطاف بیکران وی برای همیشه برخوردار گردند.

۲- آیا متوجه شده اید؟ آن ذات دارای این همه قدرت، عظمت و حکمت که مظاهر کمال و جلال و صُنع و صانعیت او تعالی جل‌جلاله در هر چیز این نندارتون جهان به روشنی تمام دیده می‌شود، شایستهٔ چنین است و بود تا مخلوقات بسیاری دارای کمال و درک، از نعما و لذایذ او جل‌جلاله برخوردار گردند و به معرفت وی جل‌جلاله به قدر وسع توسط مشاهدهٔ اشیاء پی برده و به شکرانه نعمایش هنوز هم تقرب با وی جل جلاله قولاً و عملاً حاصل دارند.

۳- **آیا متوجه شده اید؟** که چنین ذات دارای این همه قدرت و جلال و کمال را شایستهٔ این بود و هست تا مخلوقات گوناگون را در عیان و نهان خلق کرده و از خوان بی‌مانع حضرت لایزال خویش ایشان را برای ابد و موقت بهره‌ور گرداند. تا از یک طرف بنابر معاینهٔ اشیاء و صرف نعما، انواع کمالات و قدرت و عنایات او را با هزاران نوع صفات جلال و کمال خالقیتش که از مطالعهٔ اشیاء ثابت گشته، یافته و از جانب دیگر انسان به تأسی از دریافت اسرار این دولت خدمت به خلق الله را به غرض خوشنودی ویتعالی، به جان و مال و زبان نموده باشد. بی‌شک به اینقدر فعالیت ناچیز باز هم علاوه از پاداش جنان و نعمای سرای ابد آن جهان، شرفیاب به دیدار او جل‌جلاله گردیده باشند

که گویا دروازهٔ دیدار خود را با مخلوقات شریف کلیه افلاک، در سرای ابد (جنان) مستقیماً با آفریده گان خویش بدین اِبداع و ایجاد خدای مهربان و رحیم و رحمان گشاده است. **سُبْحَانَ اللهِ تَعَالَى عَمَّا يَصِفُوْنَ عُلُوًّا كَبِيْرًا.**

٤- آیا متوجه شده اید؟ طوری که در بالا گفتیم ذات دارای این همه اکرام و احسان و تخلیق و ابداع و ایجاد و کمالات که اصلاً ما پارهٔ ناچیز از آن را تا اکنون ندیده ایم و یا آنچه را که دیدیم کماشانه ندانستیم، می‌سزد و شایسته بود و هست تا از خوان بی‌مانع او جل جلاله موجودان برخوردار و برای همیشه مستفید از اعطای آن دربار باشند. لذا این همه نظام عالم عیان و نهان را برای انسان آفرید و او را برای شناسایی و تصمیم به اتخاذ راه و روش قُرب و ارتباط برگزید، که آیا وی به ماسوی لله علاقه می‌گیرد یا با خداوند جل جلاله و صانع کل موجودات که مختار لمایشاء است، از این هم اسرار و رموز بیشتر باشد هرگاه دقت کنند دریابند. و من الله التوفیق

پاره‌یی از هنر و حکمت در آزمایش بشر

مقدمه

چون به درک لزوم تجسس و دریافت قُرب حضور او تعالی جل‌جلاله در رسالهٔ «انسان و اسرار قُرب» تا جایی دانستیم، بی‌مورد نیست که حکمت این صحنه گردانی‌های آزمون را دریابیم که چرا انسانها را به این جهان برای دادن امتحان خلق کردند و منظور از سپری کردن دوران زندگی، به این دنیای فانی چه بوده و چه می‌باشد را نیز بخوبی دریابیم.

زیرا این حقیقت مسلم است، چنانکه بشر هر دستگاه را ساخت، ماهیت کار و اندازهٔ قدرتش را هم دانست پس خدای عظیم از بدو خلقت طرز تفکر و تثبیت جهت را که انسان به اختیار خویش انتخاب می‌کرد، نیز می‌دانست؛ که قرآن کریم از آن به خبر: ﴿فَرِيقٌ فِي ٱلْجَنَّةِ وَفَرِيقٌ فِي ٱلسَّعِيرِ﴾ [1] اشارت نموده است.

ترجمه: گروهی در جنت اند و جمعی در دوزخ.

و از فحوای آیهٔ مبارکه به خوبی تمام روشن است ولی انسان اگر در اول خلقت به آن جهان می‌بود به این حقیقت اعتراف نمی‌کرد و در برابر درجات برادران نیک و صالح خود که ایشان از جنس او بودند قانع نمی‌شد. لذا خدای متعال برای روشن کردن ﴿وَ لَمَّا يَعْلَمِ اللّٰهُ الَّذِيْنَ جَاهَدُوْا مِنْكُمْ وَ يَعْلَمَ الصَّابِرِيْنَ﴾ [2] آدم علیه السلام و ذریاتش را بدینجا آورد.

ترجمه: تا آنکه خدای متعال به علم مشاهداتی خویش مجاهدت و صابریت مؤمنان را مقید به زمان و مکان ببیند.

---

۱. شوری/۷

۲. آل عمران/۱٤۲

بناءً این دار پرجاروجنجال را طوری آفرید که از یک طرف با دید طی مدارج تکامل به فصول اربعه و غیره، تثبیت جهتش صورت گیرد و از جانب دیگر به پرکردن فلم زندگی خود هر واحد از اولاد بشر قانع بوده اضافه طلبی نه نماید.

اینک مطالب توأم به این موضوع را تحت مداقۀ نظر قرار دهند.

۱- **آیا متوجه شده اید؟** هرگاه ذات عظیم با عظمت و حشمت او جل‌جلاله اولاد بشر را در سرای باقی و سرمدی خلق می‌کرد، با داشتن خاصیت عدالت، باید همۀ شان دارای یک سویه بوده و به نظام مساویانه حیات را به استفاده از لذایذ مأکولات و مشروبات و ملبوسات سپری نموده، زیست می‌کردند. در چنین صورت البته انواع تخلیق و شخصیت های دارای لیاقت کامل و خلوص تمام با صدها اسرار دیگر همه و همه معطل می‌ماند، زیرا به زندگی یکنواخت، ساحۀ آفرینش باید یکسان می‌بود و به این صورت‌ها نمایشگری کمال صانعیت و ابداع و ایجاد او جل‌جلاله با غیره صفات محدود می‌گردید.

۲- **آیا متوجه شده اید؟** در حال آرامی و خوشکامی، هر واحد از انسان‌ها با دید آن همه قدرت و عظمت و جلال و حشمت او تعالی در سرای ابد، به وی جل شانه از مخلصین کامل و صادق خود را می‌نُمودند. **لذا خدای متعال برای تمییز مراتب مخلصین واقعی از ادعاداران کاذب و مقلد، این صحنه‌های گیرودار را خلق و در ادوار زمان، او را به اثر الهامات ملکی و وساوس شیطانی به معرض آزمون قرار داده است تا مخلصین از مدعیان دروغین در برابر شداید تمییز گردند.**

۳- **آیا متوجه شده اید؟** که با چنین شاه عظیم و کریم و علیم و قدیم جل‌جلاله، به راستی مناسب نبود و نیست که هر لایق و نالایق بر خوان قرب حضرت حنان و منان او جلت عظمته نشسته و بدون کوچکترین ثبوت اخلاص و علاقۀ عملی کامل به حضرت ذات او جل‌جلاله، مالک دریافت قرب حضور وی جلت عظمته می‌گردید.

٤- **آیا متوجه شده اید؟** لذا این دار ابتلاء را با این همه نشیب و فراز و وساوس شیاطین جنی و انسی وغیره اسباب مغشوش کنندۀ دیگر خلق کرده و انسان را به حکم

راکت در آن رها و او را مُخیَّر به تعیین جهت با داشتن عقل منکشف و رهنمایی قرآن دست ناخورده اسلام و ذوات شریف انبیاء علیهم السلام و اولیای کرام قرار داده است.

۵ - **آیا متوجه شده اید؟** که نه تنها مراد از پیدایش بشر بدین سرا، طی نمودن صحنه‌های آزمون بوده، بلکه برای مطالعهٔ اقسام و انواع قدرت ذات لایزالی اوست تا به دقت بنگرد که از اشیای ناچیز این همه اقسام و انواع موجودات جاندار و بی جان، باز هم دارای خواص و الوان و مدارج تکامل مختلف را یکی بعد دیگر دیده و پی بر کمال تصرف، عظمت و قدرت تامهٔ او تعالی برده و ازین طریقهٔ آسان و عبادت بدون قید و شرط، معرفت کامل به او جل جلاله حاصل نموده باشد.

٦ - **آیا متوجه شده اید؟** که حقیقت درک این کیفیت از مشاهدهٔ اشیاء و تصرف ذات او تعالی جل جلاله بر همهٔ آنها، چقدر که زیادت یابد اولین علامت قرب بشر را به وی جل جلاله چنان مستحکم و تنویر می‌بخشد که به عین الیقین می‌داند، آن خدایی که از خاک ناچیز وغیره اشیای بی‌ارزش این همه مصنوعات و مخلوقات گوناگون بیافریند، او جل جلاله حتماً از جنس بهتر، اشیای هزاران بار افضل تر و نیکوتر را خلق کرده و می نماید (جنان).

۷- **آیا متوجه شده اید؟** که ازین معرفت یقیناً این واقعیت نیز به انسان حاصل می گردد، آن ذات که برای شش تا هشت ماه بهار و تابستان و تیرماه وغیره ایام خوشگوار را به هر سال خلق نماید، برای ابد نیز می‌تواند که این فصول را مستدام گرداند؛ و هکذا قیومی که برای ۳۰ تا ٤۰ سال انسان را جوان و تازه بدارد، یقین است برای میلیاردها سال نیز چنین باقی داشته می‌تواند.

۸- **آیا متوجه شده اید؟** پیدایش انسان به این صحنه‌های امتحان و انتها رفتن او به آن سرای باقی و توصلش به دیدار حضرت وی تعالی جل جلاله که هیچ چشم ندیده و هیچ گوش نشنیده، دارای چندین حکمت بوده و هست.

۹- آیا متوجه شده اید؟ اولین حکمت مشاهدهٔ انواع نعما و تصرف بر اکثر اشیاء در این سرا که به انسان‌ها مفت و رایگان داده شده اینست که باید بشر به

خوبی تمام این لطف حضرت او جل‌جلاله را بداند که از سر چشمهٔ اَلرَّحْمانِیْ به ما اعطا گردیده، بنابرین لازمست تا به جلب فضل بیشتر حضرت او جل‌جلاله از راه اعمال صالحه همت گماشته باشیم تا به این کارها از دریای بیکران اَلرَّحِیْمِیْ او برای همیشه بهره‌مند گردیم و اینست راز همهٔ قرآن کریم که در بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ گنجانیده شده است.

۱۰- آیا متوجه شده اید؟ که نه تنها انسان برای آزمایش تثبیت شهودی صحنه‌های عملی اتخاذ تصمیم خویش در مشاهدهٔ این همه نعما در بحر و بر وغیره افلاک دیگر پیدا شده، بلکه مراد از تعیین جهت و گرفتن محبت با خالق جل‌جلاله یا مخلوق بوده و در عین حال باید ظاهراً کمالات حضرت وی تعالی را نیز در پرتو این اشیاء که برای ظهور و ثبوت جمال و کمال حضرت لایزالی او جل‌جلاله است دانسته و از آن نورانیت به ایمان خود اضافه کرده باشیم.

۱۱- آیا متوجه شده اید؟ که حکمت از پیدایش ما انسان‌ها و به معرض امتحان قراردادن، برای لطف‌های بیشتر و تمامتر هر دو جهان، بعد از قبول اندک کشمکش با نفس و شیطان باشد، تا شایستهٔ صفائیت و لیاقت گردیم و قابل پذیرفتن حضور ذات او جل‌جلاله شویم.

۱۲- آیا متوجه شده اید؟ که چانس یافتن ثروت و قدرت وغیره تصرفات بیجا، چون انداختن دانه پیش مرغ‌ها یا مورچه‌ها و یا گذاشتن توتهٔ گوشت پیش روی حیوانات وحشیست. زیرا او گمان می‌کند که این را مفت یا به اثر تلاش که در راه پیش روی خود داشت یافته است، ولی در حقیقت شخصی آنرا به مسیر راهش گذاشته و او را چانس داده است؛ و این چنین استعداد دریافت ثروت و قدرت و دانش از وی تعالی جل‌جلاله به غرض آزمون ماست.

۱۳- آیا متوجه شده اید؟ که نه تنها خلق این موجود (انسان) به غرض دادن امتحان انجام می‌پذیرد، بلکه حکمت‌های عجائب و غرائب بلانهایه هم از دیدن و مشاهده کردن انواع موجودات حیه و بی جان و آثار گوناگون در هر فصل و زمان و رسیدن آنها به فصول اربعهٔ متوالی که هر یک دارای چه اسرار و رموز اند، همه و همه یکی بعد دیگر ثابت کننده و نشان دهندهٔ کمال و قدرت آن خالق اکبر جل‌جلاله بوده و می‌باشد.

انسـان و امتـحان

مقدمه

راستش اینست که اولاد بشر از اول خلقت با طرز ریخت بادی جسـم عمـودی ای کـه دارد، به احسن صورت پیدا گشته و اورا خلیفهٔ خویش حضـرت ویتعـالی بـه روی زمـین گردانیده است تا برای دادن امتحان اساساً آماده بـوده باشـد. در آنجـا کـه خداونـد جـل جلاله پیشنهاد کشیدن بار امانت (طاعات) را به کوه‌ها و زمین وغیره نمود، همه از ثقلـت آن معذرت خواستند؛ تنها آدم بود که قدم فراپیش نهاده و آمادهٔ قبول برداشت آن گردید:

﴿انَّا عَرَضْنَا الْاَمَانَةَ عَلَى السَّماوَاتِ وَالْاَرْضِ وَالْجِبَالِ فَاَبَيْنَ أَن يَحْمِلْنَهَا وَ اَشْفَقْنَ مِنْهَا وَ حَمَلَهَا الْاِنْسَانُ اِنَّهُ كَانَ ظَلُوْمًا جَهُولا﴾ [1]

ترجمـه: به تحقیق پیش کردیم امانت [امر و نهی] را بر آسمان‌هـا، زمـین و کـوه‌هـا، پـس قبول نکردند که بردارند آنرا و ترسیدند از آن و برداشت آن را انسان و بود تاریک و نافهم [از ثقلت بار طاعت و رول گردانی‌هایش به صحنه‌های امتحان].

اکنون که حکمت به میدان آزمـایش قرارگـرفتن بشـر را تـا جـایی جُسـته جُسـته دانستند، خوبست تا به این حقیقت نیز بـدانیم کـه بـه چـه چیـز انسـان را امتحـان می‌کنند و قوای مخالف و موافق در صندوق جسم کدام است؟ و چطور می‌توان موفق شد که نیروی مخالف را یا نابود و یا به صلاح به یـاری خداونـد جـل‌جلالـه و رهنمونی این رسایل مقدس و استادان صالح و رسیدهٔ آن، به پاکی آراسته کنیم؟ و برعکس قدرت قوای ایمانی و روحانی را که یگانه وسیلهٔ ارتباط بنـده بـا خداسـت جل‌جلاله، هرچه بیشتر و زودتر قوی و قویتر گـردانیم. بی‌شـک بـه ایـن حقـایق تـا زمانی که بر مبنای خرابی اصل فتنه و کارگردانی‌هایش، خـود شـخص وارد نشـده

---

[1]. احزاب/۷۲

باشد، امکان کامیابی کمتر دیده می‌شود. به این اساس ذیلاً نظر شما را به مطالب تحت عنوان انسان و امتحان می‌اندازیم.

۱- آیا متوجه شده اید؟ که ابدان اشخاص مانند ماشین جمع‌آوری نیک و بد، دارای نیروهای فعال روح و نفس بوده و هر یک برای جمع کردن خواسته‌های خود، فعالیت درخور شان بشر به جهان داشته و مصروف جمع‌آوری اعمال خوب و خراب توسط محرکین خودها (ملایک و شیاطین) اند.

۲- آیا متوجه شده اید؟ که انسان را برخلاف همه موجودات چرا عمودی پیدا و جانداران دیگر را خواه در بحر یا بر، افقی خلق کرده اند؟

بلی! تا به نیروی ایمان کامل و معرفت تام با خدا جل‌جلاله به اندازهٔ صفائیت باطنی، دور از ضربهٔ حملات و تلبیسات نفسی و شیطانی، سرراست طرف بالا به اعلی علیین برود؛ و اگر برعکس تحت تأثیر جرقه‌های اغوای شیطانی و تقویهٔ قوای مادی رفت و از راه‌های ناجایز به جمع آن شتافت و تا دم اخیر دوام داد، به اسفل السافلین فرو رود، نعوذ باللّٰه!

۳- آیا متوجه شده‌اید؟ که در چنین صورت‌ها برای جذب اولاد بشر در اعلی علیین و در اسفل السافلین مقناطیس‌هایی موجود است؛ و یا به عبارهٔ دیگر دعوتگرانی به انجذاب انسان در حق و باطل مقرر اند که رهنمایان دعوت به خدا و معرفت به حضرت کبریا جل‌جلاله پیامبران(ع) و اولیای عُظام(رح) و نیکان و صلحای بشر باشند که اولاد آدم را بسوی حق خوانند. بی‌شک در جنس بشر برگزیده‌گان خدای اکبر(ج) ایشان اند.

٤- آیا متوجه شده‌اید؟ هکذا نیروی ضد معرفت و خداشناسی و انکار از عظمت کبریا جل‌جلاله با دیدن این نندارتون (دنیای) عجیب پر از میلیونها اسرار، نیز دعوتگران مرئی و نامرئی که در حقیقت دوستان شیاطین و از جنس بشر اند (دهریون و ملحدین) بالنوبه تقرر دارند. امان به خداوند جل‌جلاله از مسلک و شر ایشان.

۵- آیا متوجه شده‌اید؟ که این دو دعوت ضد و نقیض همیشه بوده و گاهی تصادم‌ها بهم نموده اند که پاره یی از صفحات تاریخ گواه این مدعاست، گویا

روزگار اصلاً بدون این دو جریان قرار نمی‌گیرد و اگر بگوییم که استقرار جهان بر اضداد است مبالغه نخواهد بود.

خوشا به حال گروه پاک‌روح که به دعوت خلق و آرامی شان در سایهٔ خـداشناسـی کوشان بوده باشند. «فَطُوبىٰ لِلغُربَاءِ» الحدیث

پس نیکبختی و سعادت دارین برای کسانی است که در حال غربت اسلام فعالیت به شیوع توحید و عدالت گستری داشته باشند.

٦- آیا متوجه شده اید؟ که انسان محتاج الیه روح و نفس است. از آنجا که مسکن و تأمین حیات او همه و همه از خاک و مواد ارتزاقی اش به روی [اصل] نفس و رفع حوایج آن به فرآورده های زمین ارتباط دارد و هکذا همقران (نزدیکان) نفسی خصوصاً به عصر ما بیشتر شدت یافته است، لذا احتیاج به کمالات روحی و توجه به آن کمتر و حتی به ندرت محسوس گردیده، بناءً به غفلت مزید روبرو رفته اند.

هَدَاهُمُ الله بِأَيدِينَا فِىْ كُلِّ وَقْتٍ وَ حِينٍ بِعِزِّكَ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِينْ.

ترجمه: رهنمایی کن ایشان را ای خدا به دست ما در هر وقت و زمان به عزت خود ای مهربانترین مهربانان.

۷- آیا متوجه شده اید؟ چیزی که می‌توانست قدرت روحی را هرچه زودتر تقویه بخشد و محتاج الیه اصلی انسان گرداند، علم و انکشافات علمی‌بود که در پرتو آن کمال صانع و رازق و خالق جل‌جلاله را درک کرده و بر عظمت و وحدت او هنوز هرچه بیشتر دروازهٔ معرفت را کوبیده باشند. با تأسف که برعکس به استفاده از فرصت، نفس و شیطان بر اولاد بشر غالب گردیده و علی الاقل به اقناع و جلوگیری نفس و مکاید شیطان از راه معرفتش، علماً طوریکه قرآن رهنمونی کرده است نه پرداختند.

۸- آیا متوجه شده اید؟ که در صندوق بدن انسان دو قوای (مثبت به نام روح و منفی به اسم نفس) در کشاکش اند؛ و قوای روحی می‌خواهد او را به دستیاری شرع و همکاری ملک شخص سلیم بار آورده و به طرف عالم بالا کشاند؛ و برعکس نفس او

را جانب لذایذ دنیای فانی به همدستی های شیاطین از راه‌های آدمخواری و خودپرستی‌ها وغیره تجاوزات به اسفل السافلین فرو برد.

۹- **آیا متوجه شده اید؟** که این هردو قوای روح و نفس از طرف نشرات خیر به نام الهامات ملکی و از جانب نشرات شر به اسم وساوس شیطانی، تقویت‌ها در هر وقت و آن می‌شود. لذا انسان های مغلوب گشتهٔ شیطان و نفس، کمتر به کمک خیر برای همنوعان خود می‌شتابند.

۱۰- **آیا متوجه شده اید؟** انسان نظر به عقل منکشف که دارد در حال غلبهٔ شیطان به استفاده از نیرنگ‌ها و تزویرهایی که استادش شیطان به او می‌آموزاند، لباس گرگی و درنده گی خود را به انواع حیل به رنگ صلاح و نیکویی نشان می‌دهد.

۱۱- **آیا متوجه شده اید؟** که برای تثبیت این حقیقت، اگر انسان پیرو نیروی قوای ملکی و تقویهٔ قوای روحانی شد، به اعلی علیین اوج گیرد و اگر پیرو نفس شوم و تلقینات شیطان ملعون گردید، به اسفل السافلین مستقر شود، لذا او را برخلاف همه جانداران عمودی آفریدند.

۱۲- آیا متوجه شده اید؟ قلب انسان که در حقیقت دستگاه تلویزیون فابریکهٔ بدن می‌باشد؛ به حکم میکروفون و دهن شخص به مثل لودسپیکر است. هرگاه به پشت میکروفون قلب، ملک و الهامات ملکی جای یافت، از زبان و جوارح شخص همکاری نیک و بهبود اجتماع شنیده و دیده می‌شود و اگر شیطان متنفذ شد، همه کارهای شر و آدم‌خواری‌ها از او به قول و فعل به ظهور می‌رسد.

۱۳- **آیا متوجه شده اید؟** چرا ترک عادت موجب مرض می‌گردد؟ زیرا هر اعتیاد نیک به اثر غلبهٔ قوای روحی و تلقینات ملکی به میان آمده و هکذا عادت گرفتن به کارهای بد از اثر غلبهٔ نفس و وساوس شیطانی در شخص بروز و رشد می‌نماید. از آنجا که انتقال و تبدیل یک ضد به ضد دیگر مشکل بوده و حتی بعضاً به اشخاص سست عنصر ناممکن نماید، بناءً ترکش را موجب مرض گفته اند.

۱٤- آیا متوجه شده اید؟ علت افقی بودن جانداران اهلی و غیراهلی به شمول طیور بری و بحری چه بوده که همه و همه را افقی و برعکس انسان را عمودی آفریدند؟ زیرا تا هرچه بیشتر و زودتر سر شان جانب آخور و خوراک که غایهٔ نهایی تخلیق شان به استفاده از آن است، پایان گردیده و مایل باشند.

۱۵- آیا متوجه شده اید؟ که انسان به دو فرصت باید سر خود را طرف پایین فرو آورد:

اول: برای تقویهٔ جسم، وقت غذا خوردن.

دوم: برای تقویهٔ روح، زمان غذای معنوی و علمی فرا گرفتن. لازمست که برعکس خلقت عمودی خویش، سر را جانب زیر متمایل سازد، اما فلاح با کسانیست که بیشتر سرهای خود را به غرض فرا گرفتن علم و مطالعهٔ اسرار اشیاء نشیب نمایند.

١٦- آیا متوجه شده اید؟ انسان به حکم اکتر سینماست که در پرکردن فلم زندگی خویش رول گردانی‌های بسزایی دارد؛ و ملایک (کرام الکاتبین) هردم از او و اعمال و اقوال و حتی نیات نیکش عکس برداری‌ها کرده، صوت و حرکات مربوط به آنرا ضبط می‌کنند که جزئی‌ترین صحنه یا قول نیک یا بد را فراموش نمی‌کند. ﴿**لاَ يُغَادِرُ صَغِيْرَةً وَلاَ كَبِيْرَةً اِلاَّ اَحْصَاهَا**﴾[1]

ترجمه: هیچ معصیت خورد و کلان نیست مگر که حساب می‌شود و احاطه شده است.

۱۷- آیا متوجه شده اید؟ که مجموع نتیجهٔ این جریان خوب یا خراب، باعث درجات عالی او در جنت و یا اسباب تباهی شخص در سرای باقی به دوزخ، به حکم عملنامهٔ: ﴿**ٱقْرَأْ كِتَٰبَكَ كَفَىٰ بِنَفْسِكَ ٱلْيَوْمَ عَلَيْكَ حَسِيبًا**﴾[2] می‌گردد.

ترجمه: بخوان کتاب یا عملنامهٔ خود را، بس است برایت امروز که بر تو محاسبه می‌شود.

---

۱. کهف/۴۹

۲. اسرا/١٤

درک راه فـلاح

مقدمه

با دریافت وجود این دو رهزن قوی (شیطـان و نفس) و محرک خیر برای روح (ملـک) و با بودن بطری ایمان و عقل منکشف وغیـره صـفات حسـنۀ ذاتـی انسـان، آیـا بـه کـدام صورت‌ها امکان نجات یا راه موفقیت را برایش می‌توان سراغ کرد؟ بنابراین لازم اسـت تـا این حقیقت را دنبال کنیم و به این اساس باید طُـرق خوشـخویی و کامیـابی و یـا حـالات خشمگینی را با غیره مطالب خیلی‌ها ارزندۀ بشری ذیلاً تحت مداقۀ نظر قرار دهیم.

۱- آیا مـتوجه شـده ایـد؟ انـسان از بـرکت وصـول دانـش و اعـطیۀ: ﴿وَعَلَّمَ ءَادَمَ ٱلْأَسْمَآءَ كُلَّهَا﴾ [1]

ترجمه: آموخت خدای متعال به آدم علیه السلام همۀ نام‌ها [معـانی و اسـرار چیزهـا] را؛ توانست که در بر و بحر، بر هرگونه قوای مخـالف جسـمی یـا دشـمنان ظـاهری خـود غالب گردد، چنانکه حالا به آرامی در هـر جـای روی زمـین کـه بخـواهد بـدون خطـر سـفر کرده می‌تواند، اما از دست انسان‌های همجنس خود و حتـی اقـربا و خویشـاوندان آرام نشد.

۲- آیا متوجه شده اید؟ وقتی انسان‌ها می‌توانند به روی زمین بـه صـلح و سـلم زنـدگی کننـد کـه درسـخانه‌هـایی را تشـکیل و در آن پروگـرام‌هـای درسـی حـاوی تجزیـه و تحلیـل اتـم انسـان را بـا درک اقسـام وسـاوس و حـرص فاسـد کـه از کجـا می‌آیند و چرا شخص سلیم و دانسته را احساساتی و بدکنشت می‌سـازد، بـه میـان آرند. هرگاه به این راز موفق شدند در حقیقت آرامی را برای همه فرزندان انسان درین سراچۀ بحر و بر میسر خواهند نمود.

---

[1]. بقره/۳۱

۳- آیا متوجه شده اید؟ که اولاد بشر دشمنان مرئی جسم خود مانند میکروب‌ها و مارها وغیره حشرات و گزنده گان را از برکت شرافت درک اسرار اشیاء مهار کرده و برای دفع آن به طور انفرادی و اجتماعی بر هر دسته و گروپ های مخالف به خوبی فایق آمده است، چنانکه اکثر امراض وبایی و ملاریایی وغیره را یا به کلی محو و یا در شرف نابودی قرار داده است، اما درک دشمن باطنی خود (شیاطین جنی و انسی) را به خوبی نکرده، ازینرو دمی آرامی را با این همه اکتشافات نیافته است و اگر به درک این حقیقت ملتفت نگردند نخواهند یافت.

٤- آیا متوجه شده اید؟ که حیات تماماً خواب است ؛ فقط وقتی بیدار می‌شویم که عزرائیل علیه السلام برای گرفتن روح ما حاضر شود. هم در اینجاست که نیکوکاران و صالحان خوشحال و بدکاران و فاسقان سخت پریشان گردند.

٥- آیا متوجه شده اید؟ اگر اعمال را نظر به ارزش آن به مثابهٔ پرزه‌های ماشین پروژکتور دانیم، حاصلات طاعات مقید به شرط و بی قید و شرط، مانند مشاهدهٔ نندارتون و معرفت حاصله از آن (پی بردن بر عظمت و جلال و کمال ویتعالی) را مثل نفت آن و اخلاص را در جنریتور مربوطه مذکور به منزلهٔ بطری برق یا داینموی لازمه‌اش بشماریم، به این حساب هرگاه بی‌بهره گی را از عبادات و طاعات در خود احساس می‌کنند، به جستجوی دریافت مرکز نقص، چنانکه در بالا نمودار گردید بشتابند و توجه مزید در آن نمایند؛ البته به فایدهٔ کلی نایل آیند.

٦- آیا متوجه شده اید؟ که نور ایمان به حکم پروژکتور بوده و از هستهٔ توحید هر انسان مؤمن به سوی خداوند جل‌جلاله نور افشانی و برای طی عروج راه باطن اثر دارد.

﴿ٱللَّهُ وَلِيُّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ يُخۡرِجُهُم مِّنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِ﴾ [1]

ترجمه: الله مددگار است مؤمنان را. بیرون می‌آرد ایشان را از تاریکی‌ها به سوی روشنی.

---

۱. بقره/ ۲۵۷

و اگر انسان می‌خواهد بدین وسیلهٔ کوتاه ارتباط با خداوند جل‌جلاله حاصل کرده و یا در شرف وصول ارتباط به او جل‌جلاله بوده و یا کم کم دارد که ترقی یابد و به مقام وصل رسد، لازم است تا حقایق این خلاصهٔ آیات بینات را متوجه گشته و به کار بندد.

۷- آیا متوجه شده اید؟ اینجاست که عمل شخص به مثابهٔ پرزه‌های ماشین جنریتور شمرده شده و یگانه وسیلهٔ چرخانیدنش پطرول یا نفت است که از مشاهدات نندارتون و معرفت حاصله از آن با غیره تسبیحات و اعمال خوب به دست می‌آید و از آن نور پروژکتور امتداد الی ماشاء الله می‌یابد.

۸- آیا متوجه شده اید؟ که شیاطین انسی و جنی برای از بین بردن دستگاه پروژکتور قلب و فلج کردن آن، پرزه‌های حساس، یعنی اعمال و اقوالی را که برای بهبود فرد یا اجتماع محضاً لِلّه نموده اند، ذریعهٔ ریا، سمعه وغیره باطل کرده بی اثر می‌نماید و یا در نتیجه مواد محروقهٔ او یعنی اذکار و تسبیحات و مشاهداتش را به عدم حضور مواجه می کند و نور حاصلهٔ جریان جنریتور را بدین وسیله وقفه دار یا ساکت و منتفی می‌سازد. **نَعُوذُ بِاللّٰه مِن شَرُورِ اَنفُسِنَا وَ اَعوَانهم!**[1]

۹- آیا متوجه شده اید؟ که خشم و قهر سکه‌های نقدیست که از آن جیب‌های مردم پیرو شیطان و نفس پر باشد که دست نابرده هزاران مسکوکش را به کف شخص، شیطان می گذارد تا از راه زبان و دست اگر بر او مستولی شد، همه را به طرف مقابل تحویل دهد و به هر قسم که می‌تواند وی را بیازارد. اینست کوچکترین تصرف نفس و شیطان و رواج سکه‌های فاسد آن بر انسان.

۱۰- آیا متوجه شده اید؟ همین که شروع به پرداخت چنین سکه‌های فاسد کردید، دیگر خود بخود طور اتوماتیک بر زبان و جوارح شما این سکه های خبیث را شیطان جاری می‌سازد. لذا خودداری دقیق کنید که مورد چنین حمله‌های ناگهانی شیطان به پرداخت همچو سکه‌های ناجایز قرار نگیرید.

---

[1]. ترجمه: پناه می‌بریم به الله از شرارت های نفس‌های خویش و همکاران آن.

۱۱- آیا متوجه شده اید؟ که مسکوکات خیر از هر نوع که باشد خیلی‌ها کمیاب و در قسمت زیرین جیب‌های شخص قرار دارد؛ زیرا سکه‌های اصیل و پربهاست. لذا شیطان آن را چقدر که دست برید نمی‌گذارد که برآید و موانع به آن ایجاد می‌دارد، چون زمرد که در بین هزاران تن سنگ است و یا مانند مروارید که در اعماق آب‌های شور بحرها واقع است.

آری! چیزهای پُربها همیشه به تکلیف حاصل می‌گردد. ازینجاست که رسول علیه السلام فرمودند: «**جنت را به زیر مکروهات پوشیده‌اند و دوزخ را در قسمت زیرین تأمین شهوات از وجوه ظلم و ناروا قرار داده‌اند**».[1]

۱۲- آیا متوجه شده اید؟ که نیک‌بخت و خوش‌طینت‌ترین اشخاص کسانی‌اند که مسکوکات نیکویی و نیک‌رویی و نیک‌خویی را با گذشت تمام، با پرداخت معاونت‌های مال و جان و زبان، در مقابل دیگران همیشه به احترام تقدیم می‌کنند.

[1] (متفق علیه) حُفَّتِ الْجَنَّةُ بِالْمَكَارِهِ، وَحُفَّتِ النَّارُ بِالشَّهَوَاتِ

مدارج قرب و وصـل به قیاس

مقدمه

نظر به مطالب عناوین قبلی ثابت شد که بارگـاه عظمـت و قـدرت کبریـایی را شایسـته چنین بود و هست تا موجودات خلق و از خوان بی‌مانعش بهره‌ور گردند.

البته غایهٔ این امر، باز هم معرفت با ویتعالی به روی مساعی هـر واحـد از اولاد بشـر بـه قدر همت شان منوط بوده و راه تقـرب را با وی جلت عظمته باید به کوشش دریابنـد؛ و این نیز روشن است که برای نزدیکی با زُعمـای زمـان چـه مـدت هـا را بـه تحصـیلات و فعالیت‌های گوناگون لازمست که طالبان جاه و جلال سپری کنند.

پس با خالق میلیون‌ها زعیم هرگاه ارادهٔ علاقه و ارتباط داریم، بی‌شک خیلی‌هـا اضـافه تر خلوص در فـعالیت یا اعمال، مـا را لازم دارد. خلاصـه طُـرق وصـول ارتبـاط بنـده بـا خداوند جل‌جلاله حسب نصوص (آیات و احادیث) بسیار باشد ،اما به طور عمـوم بـه دو اصل منطوی می‌گردد:

اول- عبادات مقید به شـرط: مانند نماز، روزه، زکات، حج وغیره که فقـه اسـلام بـا همهٔ اختلاف خود متکفل آن است که هر یک از ارکان مذکور فرایض و واجبات وغیـره لوازمی دارد؛ مثلاً در نماز وضو و طهارت جای، جامه ، جهت وغیره.

دوم- عبادات بدون قید و شرط: که بر دو قسم است. :

الف: ذکر خداوند جل‌جلاله در هر وقت و هر صورت و هر جا (غیر از بیت الخـلا) و امثالش.

ب: تماشای نندارتون او تعالی جـل‌جلالـه را نمـودن و از مصـنوعاتش جمـال و کمال صانع او را یافتن باشد و بس؛ کـه ایـن دو طریـق کوتـاه و پرثمـر بـا تأسـف از جامعهٔ اسلام با همه تأکیدات قرآن فراموش شده، بلکه به آن اعتنایی هم نگردیده است.

لله الحمد رسایل و کتب مدرسه قرآن بدین اواخر به فضل خاص خدای متعال، در برآوردن اسرار قرآن دست ناخورده اسلام پرداخته و پیروان دین را به طُرق جدید و خیلی‌ها ارزنده، نورانیت ایمان شان را از مطالعهٔ صُنع به صانع طوری چارج و رهنمونی می کند که او خود نیز وصف الحال برداشت خویش در حال به دست آوردن کلیدهای مطالب آن، می تواند بالمثل حقایق و انوار حاصله از آن را از دل و مغز خود برآرد. اینجاست که قوای ایمانی و روحی او رو به ارتقا بوده و این امر مربوط به پیگیری و دوام مطالعه است و به قیاس از ارتباط با ارباب مجازی دنیا که مساعی را به غرض وصول با وی می کنند، آری! برای تثبیت علاقه به او جل جلاله نظر به عظمت ویتعالی، هزاران بار کوشش به دریافت حقایق وصول راه قُرب ضرورتر و لازم تر است. اینک به مطالب روشنگر این موضوع ذیلاً دقت کنند.

۱- آیا متوجه شده اید؟ که برای وصول قُرب به امور سیاسی یا مالک شدن پست یا کرسی در امور زندگی، لااقل شانزده تا بیست سال درس و تحصیل به کار دارد که منتها شخص لیاقت دریافت مقام ادارهٔ پاره یی از امور سیاسی مملکت را حاصل نماید و در نهایت به سویهٔ کاتب یا ضابط و بالاتر از آن، لایق ارتباط و علاقه با مقتدران عالی قدرت گردد.

۲- آیا متوجه شده اید؟ که باز هم کار و بار آقا به اینجا پس از آن همه تحصیلات و کمال انجام نیافته و لازم است تا در طی مدت دست کم سی سال، مدارج ده گانه رتبات را به نحوی از انحا مطابق خواسته‌های مقتدران، با مهارت بسیاری سپری کند تا از میلیون‌ها نفر یک یا چند تن قابل شمولیت کابینه گردیده و یا در واقع لایق مصاحبت صدراعظم یا احیاناً شاه یا رئیس جمهور زمان، به طول زندگی با گذشت این همه مراتب تحصیل و کرسی گردد.

۳- آیا متوجه شده اید؟ درحالیکه برای یافتن مصاحبت زعما و شمول به حلقه‌های سیاسی خصوصاً اهل کرسی، طوریکه ملاحظه کردند شانزده تا بیست سال تحصیل و دست کم سی سال کار گذاری که مجموعاً پنجاه سال را در بر می گیرد لازم دارد. آیا

برای شمول حلقۀ حضور ذات اقدس کبریا جل‌جلاله، سپری کردن درسخانه‌های عینی و ذهنی عالی توحید و کشیدن بارهای زحمات کافی و واقعی به مقصد خداشناسی و عدالت گستری واجب و ضروری نباشد؟ جواب مثبت است. بیت:

نابرده رنج گنج میسر نمی‌شود مزد آن گرفت جان برادر که کار کرد

٤- آیا متوجه شده اید؟ که به آن همه حشمت و عظمت وی جل‌جلاله و بی نیازی و غنای مطلق او که هیچ ضرورت به هیچ عمل شخص یا اشخاص به هر قسمی که باشد ندارد، زیرا این اعمال هیچ نیرو یا ارزش به جلال و کمال و یا بقای حضرت بی‌زوال او بخشیده نمی‌تواند. با اینهم با دریای کرم بی پایانی که دارد کمترین کار و یا فریضه‌یی را که برای رضای ویتعالی بنده بجا آرد، جزایی در پیشرفت امور ظاهر و باطن به او حتماً مرحمت می‌کند. قوله تعالی: ﴿إِنَّ اللهَ لاَ يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ﴾[1]

ترجمه: خداوند جل‌جلاله ضایع و عبث نمی‌کند مزد نیکوکاران را.

٥- آیا متوجه شده‌اید؟ که به مقایسۀ از حالات ارباب قدرت، باز هم ویتعالی به ما انسان‌ها که جزئی یا کلی عمل یا قول حتی نیت نیک را به غرض خوشنودی او جل‌جلاله بنماییم، ضایع نگذاشته و اجرهای بسی عظیم در بدل به ما مرحمت می‌دارد. قوله تعالی: ﴿مَنْ جَآءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ أَمْثَالِهَا﴾[2]

ترجمه: کسی که نمود کار نیکو، داده شود به وی مزد ده برابر آن، (فی المثل برای تسهیل فهم) که تا هفت صد مرتبه زیادت نیز وعدۀ قطعی داده شده است.

٦- آیا متوجه شده اید؟ که اگر انسان به عین اندازه تماس و محبت که به اشیای دیگر دارد، قسماً تماس با حضرت کبریا جل‌جلاله در اوایل به ذکر و در خلوت به فکر و از مشاهدۀ مصنوعات معرفت را به خود راه دهد و در مداومت آن به خدمت خلق الله به

---

۱. توبه/۱۲۰

۲. انعام/١٦١

غرض خوشنودی او تعالی جل‌جلاله متوجه گردیده باشد، در واقع از هردوجهان چنین ذوات مبارک برخوردار اند. **بیت:**

چه دانی تو ای طفلک خود پسند　　　که مردان ز خدمت به جایی رسند

۷- آیا متوجه شده اید؟ که اگر به پیش ارباب قدرت یا زعمای زمان کسی به کدام گناه یا خطا خصوصاً سیاسی مرتکب یا متهم شود، در حال معدومش می‌سازند و یا لااقل محبوس کرده اعتبارش را از هر نگاه ساقط می‌نمایند. اما برعکس اگر بنده در بجا آوردن اوامر و ترک نواهی قصوری ورزد، چون باز گردد همه را معفو یابد و خود را کما فی السابق مورد الطاف و اکرام او جل‌جلاله بیند. **بیت:**

وگر خشم گیرد به کردار زشت　　　چو باز آمدی ماجرا درنوشت

(سعدی رح)

۸- آیا متوجه شده اید؟ که رفتن به دروازهٔ زُعما و شرفیاب شدن به حضور ارباب قدرت استعداد، لازم و کارت مخصوص و لباس پاکیزه شایستهٔ آن دربار را به کار دارد، تا این نباشد، کسی را به ایشان راه ندهند. هکذا اگر لباس تقوا و ایمان کامل به خداوند جل‌جلاله نداشته باشیم و به مدرسهٔ حق به حضور انبیا علیهم السلام و پیروان موثق شان زانو نزنیم و از مطالعهٔ این نندارتون دلایل لااقل بر وجود کمال حضرت صانع او جل‌جلاله به طور یقین در خویش خلق نکنیم، فقط به روی انانیت و خودی نشاید بارياب حضور حضرت کبریایی او جل‌جلاله گردیم.

۹- آیا متوجه شده اید؟ که به تمثیل کوچک فوق ارایه کارت و صفائیت لباس مخصوص که در بالا گفتیم، هنوز هم در آن کوتاهی هایی موجود است. مثلاً باریابی به حضور ارباب قدرت زمان، در شرایط فوق به طور دغا و دغل امکان پذیر است، اما به حضور ذات اقدس کبریا جل‌جلاله که از عدم ما را خلق کرده و نمو داده و تا اینجا او جلت عظمته رسانیده است، کجا کار ممکن باشد، گویند: آنکه دل آفریده است، می‌داند.

۱۰- آیا متوجه شده اید؟ که چنین کس اگر سلیم الفکر و کامل الدرایت باشد، چطور بدون طی کوچکترین مراحل و کشیدن مساعی برای دریافت قرب حضرت الهی به خود اجازت می‌دهد که باریاب حضور رب الارباب گردد. چه کوتاه نظری! و باز هم دروازۀ لطف و کرم او جل‌جلاله باز است برای پذیرفتن، به شرط قبول اندکی کوشش به قدر وسع انسانی. **بیت:**

هر سحرم ز لامکان می‌رسد این ندا ندا   درگۀ لطف بسته نیست بندۀ من بیا بیا

راه ارتباط بنده با خداوند جل‌جلاله

الف- معرفت

مقدمه

این طریق را نـه مـا بنیانگـذاریم بلکـه از صـدر شـریعت بـه فضـل و احسـان او تعـالی جل‌جلاله به این امت مرحومه در لابلای ۲۵۰۰ آیات قرآن دست نـاخوردهٔ اسـلام روشـن است، اما اینکه چرا از آن بهرهٔ وافی گرفته نشده و حتی توجه، با آنهمه وصایای اکید رسـول علیه السلام به عمل نیامده و چه کسـانی وسـیلهٔ ایـن بـدبختی‌هـا و سـرگردانی‌هـا و انتهـا پسمانی عالـم اسلام گردیده اند، مطالبی است خیلی‌ها ارزنده و تکان دهنـدهٔ روح وروان مؤمنان که با دقت مزید باید دریابند.

اینک به مختصری از مشاهدهٔ نندارتون که اولین راه وصل بنده را بدون قید و شـرط بـا خداوند جل‌جلاله روشن و روشنتر می‌سـازد، مطـالبی را ارایـه کـرده و نظـر تـان را بـدان معطوف می‌سازیم که البته تفصیل بیشتر آن را به مشاهدهٔ هر نوع از مخلوقـات در رسـایل گذشته دیدند و قسماً آینده به یاری خداوند جل‌جلاله ملاحظه خواهند نمود.

۱- **آیا متوجه شده اید؟** که انسان قبل از خلقت هـیچ نکـرده بـود، امـا او را ویتعـالی مستحق تصرف بر این همـه نعمـا و لذایـذ نمـود و شـریف مطلـق در کـره اش، بـر کلیـه موجودات دیگر ساخت، اگر اندکی به خود تکان داده، غایهٔ ایـن همـه تصـرف را کـه بـه لطف خاص بدون کدام سابقه اعمال نیک نصیب ما گردانیدنـد، دریـابیم و فقـط اسـرار عظمت و کمال و جلال او جل‌جلالـه را، در ایـن ننـدارتون بـه مطالعـه و مشـاهدهٔ انـواع مخلوقاتش، جستجو کنیم و برای خوشنودی ویتعالی از هرچه بـه مـا داده انـد، بـه دیگـر نیازمندان کمک و معاونت نماییم؛ در بدل سرای ابد و سرمد را با لقـای حضـرت واحـد الاحد خود به ما مرحمت می‌نماید.

وَ بِهٖ نَسْتَعِينُ وَ نَرْجُوْا مِنْهُ التَّوْفِيْقَ بِمَنِّهٖ وَ فَضله الْكَرِيْم عَلٰى اِشَاعَةِ هٰذِهِ الْاَسْرَارِ كُلُّهَا- آمين [۱]

۲- آیا متوجه شده اید؟ که مقصد از اعطای همهٔ این نعما و لذایذ و نتیجه از آن برای ما، خداشناسی بوده که باید به قدر توان عدالت شعاری و همکاری به بنی نوع خویش و حتی غیره جانداران را خاص برای خداوند جل‌جلاله بنماییم؛ و برعکس حاصل دیگر مخلوقات برای ما و نتیجهٔ ما برای شناسایی و معرفت به حضرت ویتعالی است، به شرطی که به این حقیقت از دست شیاطین جنی و انسی فرصت با مساعی، به یاری خدا جل‌جلاله به دست آریم.

۳- آیا متوجه شده اید؟ به این اساس، معرفت یگانه وسیلهٔ رشد و تکامل ایمان بوده و ایمان مقوی روح باشد؛ چقدر که ایمان قوی و قویتر گردد، به همان اندازه قوای روحانی رشد بسزایی نموده و برای کشف اسرار بعد چهارم الی ماشاء الله حتی حضور ذات اقدس کبریا جل‌جلاله مستعد و آماده‌تر می‌گردد.

٤- آیا متوجه شده اید؟ چقدر که انسان در خداشناسی و خداجویی کوشد و برای رضای او تعالی جل‌جلاله خدمت به خلق الله را اضافه‌تر نماید، به همان اندازه ارتباط باطنی شخص یا اشخاص با خدا جل‌جلاله و ملایک بیشتر می‌گردد و آن‌ها می‌خواهند تا همواره بدان عمل ادامه دهیم، زیرا به ایفای کار خیر، خدا جل‌جلاله راضیست، اما شیاطین انسی و جنی سدود در راه به ایشان و پیروان آن‌ها ایجاد می‌نمایند، تا حقیقت ابتلاء و آزمایش با همه کیف و کانش روشن و ثابت گردد. اینجاست که تصادمات واقع می‌شود، لذا برای ثابت قدمان مزد و اجر در برابر برخورد با چنین تصادم‌ها چندین بار اضافه تر می گردد.

٥- آیا متوجه شده اید؟ چنانکه گویند، مراد از خلقت بشر عبادت بوده؛ به طور مطلق نیست، بلکه مراد معرفت با حضرت اوست جل‌جلاله زیرا اکثر مفسرین آیهٔ مبارکهٔ: ﴿**وَ مَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْاِنْسَ اِلاَّ لِيَعْبُدُوْنَ**﴾ را **(اَیْ لِيَعْرِفُون)** ترجمه نموده اند. [۱]

---

۱. ترجمه: و از او تعالی طلب کمک و آروزی توفیق می کنیم، به امید احسان و مهربانی بزرگ وی در پخش و تعمیم تمامی این اسرار.

ترجمه: نیافریدم جن و انس را مگر برای معرفت [خویش تا مرا بشناسند و راه وصل و ارتباط را ازین ممر وغیره طاعات به دست آرند؛] خیلی‌ها بجا مطابق احادیث رسول علیه‌السلام تفسیر کرده اند.

٦- آیا متوجه شده اید؟ که دو دریا در حقیقت برای جستجوی بنده‌گان موجود است: یکی برای تشنگان باطن(عقبی)؛ دومی برای طالبان دنیا، اما مؤمنین کامل از هر دوی آن‌ها با درک عالی و بیداری تمام باید بهرهٔ وافی گیرند. ولی راز بزرگ اینجاست، هرگاه مردم به طور عموم جانب دنیا به غرض دنیا شتاب داشته باشند، مثل معاصرین ما، یقیناً دریای باطن فری [آزاد] بوده و به اندک عمل به عاملان اجر بزرگ می‌رسد و هرگاه مردم به طلب فیوضات باطن عموماً رو آورند، دریای دنیا به اندک مساعی حاصل خیلی‌ها بیش می‌دهد.

۷- آیا متوجه شده اید؟ که دنیا نندارتون حضرت کبریا جل‌جلاله بوده و برای مطالعهٔ بنده گان اوست تا هرچه زودتر و بهتر پی بر کمال و جلال و جمال صانع او جل‌جلاله از زیر و رو کردن‌های این اشیاء برده و معرفت لازم به قدر خلوص در اعمال حاصل کرده و روی باطن و ظاهر خود را به سوی او جل‌جلاله طوری بگرداند تا به هر موقف و مقامی که هست آرامی مادونان را برای رضای او جل جلاله به دست آرد و ویتعالی را حاضر و ناظر حال و احوال خود همیشه داند و بیند.

۸- آیا متوجه شده اید؟ که کمک و معاونت از هرنگاه مطابق اساسات قوانین شرعی یا مدنی به ابنای زمان خصوصاً که حقدارن مشخص باشند هرگاه کرده شود به حکم کامیابی بر صحنه‌های آزمایش بنده به حضور خدا جل‌جلاله شمرده می‌شود. بناءً بکوشند تا با نظرداشت دید حضور خدا جل‌جلاله سلیماً ایفا نمایند.

۹- آیا متوجه شده اید؟ که در ایثار مال و جان و زبان، اجر بیشتر زمانی به شخص داده و ارتباطش با خداوند جل‌جلاله قویتر می‌گردد که خودش به آن

---

۱. ذاریات/٥٦

احتیاج مبرم داشته باشد، باز هم به دیگران ایثار کند و یا در برابر شیوع وحدت و تعمیم عدالت زندگی خود را به زحمت و یا نابودی مواجه بیند.

۱۰- آیا متوجه شده اید؟ این حقیقت وقتی به دست می‌آید که شخص معرفت کامل از مشاهدۀ اشیای نندارتون دنیا با حضرت وی جل‌جلاله یا صانع و رازق یکتای خود وصف الحال یافته باشد.

۱۱- آیا متوجه شده اید؟ نیروی محرکۀ این صندوق بدن در امور خیر ملک و در کارهای شر شیطان می باشد و شخص وقتی که توانست همیشه حاکمیت رهبری ملک را بر خود و قلب خویش حکمفرما نماید، بی‌شک باطنش روبرو عالی و عالیتر گردیده، از مقربان بارگاه الهی گشته و بهترین و مفیدترین عضو فعال و صالح جامعه به هر موقف و مقامی که دارد می گردد.

۱۲- آیا متوجه شده اید؟ که اگر شخص حقیقتاً از تقویۀ روح بهره‌ور گردد، این دولت در برخی از اولاد آدم علیه السلام چنان به اوج نهایی خود رسیده می‌تواند که بدن را نیز تصفیه و تزکیه داده، با خود چون ادریس و عیسی علیهما السلام وغیره به عالم قدس برده می‌تواند.

۱۳- **آیا متوجه شده اید؟** که مقناطیس، آهن را به خود جذب کرده و برداشته می‌تواند، اما اگر شما یکی دو میخ یا سوزن را در بین بوتل نازک آب مقطر خالی بگذارید، البته آهن‌ربا شیشه را به گل روی میخ‌های مذکور با خود برداشته و به هر جا بخواهید می‌برد، اینچنین اگر روح عالی شد جسد را با خویش به قرب حضور رسانیده می‌تواند. **بمنه وَ فضلِهِ الْکریم**

ب- عبـادت

مقدمه

طریقهٔ دوم ارتباط مؤمن با خداوند جل‌جلاله عبارت از فرآوردهٔ ۵۰۰ آیات احکام قـرآن (فقه) که ما بدان عمل می‌کنیم باشد، ولی مفهوم آن را با تأسف کـه در طـول ایـن مـدت فراوان ١٤ صد سال به خوبی ندانستیم که در واقع رهنمای قوانین ادای عبـادات مقیـد بـه شرط چون طهارت جان و جامه و جای نماز وغیره بوده که بعضاً به طور نماز و برخی به قسم طاعات چون روزه، زکات، حج وغیره بجا آورده می‌شود و اینکه چرا در حال بجای آوردن طاعات، بهره یی از آن به ما عاید نگشته و یا نمی‌شود، نقص در کجاست و تلافی آن را چطور می‌توان کـرد؟ سـوالات مـذکور از مطالـب حقیقـت دریافـت راه قـرب، بـه حضور ویتعالی بوده و به وضاحت کامل، ما را به این واقعیت یکبار دیگر ملتفت می‌سازد که آیا آنچه را به اسامی اعمال جایز جانی، مالی و زبانی مقرر کرده انـد نعوذباللـه نـاقص است؟ و یا اینکه مقررات اساسی اسلام درست و نیکوست، ولی نقص در طـرز اجـراآت ما خواهد بود و به مرتبهٔ سوم، شاید دستگاه آخذهٔ ایـن انـوار (هسـتهٔ توحیـد) یـا نورانیـت ایمان در باطن ما از هم پاشیده، لذا به ایفای اعمال، پدیـده اش را بـه طـور شـاید و بایـد، دستگاه آخذهٔ حسی و روحی ما گرفته نمی‌تواند. ازینرو مؤمنین، ضعیف و ضعیفتر شده می‌روند و این بدان ماند که وجود از انواع اغذیه رشد و تکامل می‌یابـد امـا وقتـی کـه در کالبد آدم عارضهٔ مرض پیدا شد، عین آن غذا بـرعکس باعـث ازدیـاد درد و تـب و رنـج شخص می‌گردد. خوب است که در مرحلهٔ اول حقیقت ارزش طاعات و اثر اسماء الله را ذیلاً ملاحظه فرمایند.

۱- آیا متوجه شده ایـد؟ که اسماءُ الله و آیات کلام الله به مثابهٔ بوتل‌های دارای انـواع خوشبویی می‌باشد که هر یک به ذات خود از غـذاهای مقـوی روح مملـو بـوده و یگانـه نیروی تقویهٔ ایمان یا هستهٔ توحید شمرده می‌شود، اما هـر واحـد از آن‌هـا بـه مهـر و لاک

مخصوص، موم و مسمی شده اند، تا سربندهای شان گشاده نشود اثر عطریات به مشام نمی‌رسد.

۲- آیا متوجه شده اید؟ که اولین شکننده این سربندهای لاک کرده شدۀ آیات و اسماء حضرت الهی جل‌جلاله، درک معانی شان به مفهوم واقعی است و به مرتبۀ دوم، به اعماق مطلب آن‌ها فرو رفتن به حکم داخل کردن چیزی در آن بوتل و از آن خوشبویی‌ها گرفتن و استفاده نمودن بوده، ولی اخلاص در عمل (داشتن و یافتن حضور خداوند جل‌جلاله) را همزمان استعمال، به مثابۀ هرچه بهتر و بیشتر از آن بهره گرفتن باید دانست. قوله تعالی: ﴿مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ﴾ [1]

ترجمه: اخلاص دارنده گان راست دین [و ایمان کامل].

۳- آیا متوجه شده اید؟ که با درک چنین رموز، بهره گیری کامل از اسرار اسماء الله و آیات کلام الله به مردم عجم هنگام ایفای عبادات به زبان عربی و عدم توجه به معانی آن، به مثابۀ استعمال بوتل‌های گوناگون سربستۀ عطر است که در چنین صورت بی‌شک خوشبویی مطلوب به دست نیاید.

٤- آیا متوجه شده اید؟ اینجاست که اکثر اشخاص به گمان خوشبو کردن جان و روح و روان خود، بوتل‌های لاک و مهر شده را به جسم مالیده و از ایفای این عمل غره باشد که خود را معطر و روح خویش را منور کرده است، اما اشتباه کلی بوده ازین جهت است که تاریک و تاریکتر ماندیم و نهایت به پسمانی‌های ظاهری و باطنی امروزی گرفتار آمدیم.

۵- آیا متوجه شده اید؟ ازینجاست که شیاطین حقیقت بوتل‌ها را با رازی که گفته شد به خوبی دانند، همین که شخص یا اشخاص به طور انفرادی یا جمعی به ادای اعمال مشروع پردازند، آنها گمان کنند که البته کلید کشاده شدن سربند شان را یافته اند، لذا وارخطا به تخریب حضور شان دست اندرکار شده و جانب زن، فرزند، بازار، کوچه

---

۱. البینه/۵

وغیره توجه شان را گردانند. ازینجاست که نماز یا دیگر عبادات همچو مردم، همه با وساوس و عدم حضور سپری می گردد.

٦- آیا متوجه شده اید؟ که بنابر عدم دریافت معانی و اسرار اسماء الله و کلام ربانی، از عبادات همچو مردم جز اغترار بیجا و خودنمایی بی معنا دیگر حاصل به دست نیاید، زیرا او به عقیدۀ خویش اعمال مأموربه را با قرائت لازمه ادا کرده است، اما به طور مجاز، اینجاست که ثقلت حقیقت وظیفۀ علمای دین و رهبران مدرسۀ قرآن به خوبی تمام روشن می گردد.

۷- آیا متوجه شده اید؟ بنابراین به خوبی تمام روشن می‌شود این حقیقت فرمودۀ خداوند جل‌جلاله که: «نماز شما را از اعمال ناروای قولی و فعلی باز می‌دارد»، برعکس اکثر مصلیان و نمازگزاران که از هیچ نـاروایی منع نگشته، بلکه روز به روز جری‌تر و بدبخت تر می گردند، پس بدانند که مجاز طاعات را کرده و به حقیقت آن به دلایلی که فوقاً گفته شد نرسیده اند.[۱]

۸- آیا متوجه شده اید؟ آنکه خداوند متعال فرموده: ﴿إِنَّ ٱلصَّلَوٰةَ تَنۡهَىٰ عَنِ ٱلۡفَحۡشَآءِ وَٱلۡمُنكَرِۗ وَلَذِكۡرُ ٱللَّهِ أَكۡبَرُۗ﴾[۲]

ترجمه: به درستی که نماز شما را از جمله اقوال و اعمال بی حیایی و ناروا باز می‌دارد و [اضافه کرده است] ازین هم مؤثرتر ذکر و یاد خداوند جل‌جلاله باشد. زیرا ذکر خداوند جل‌جلاله از اعمال بی قید و شرط بوده و به هر وقت و هر جا و هر حال کرده می‌شود **و به**

---

۱. از نماز و از زکـاة و غیرآن — لیک یک ذره ندارد ذوق جان
میکنند طاعات و افعال سَنی — لیک یک ذره ندارد چاشنی
طاعتش نغز است و معنی نغز نی — جوزها بسیار و در وی مغز نی
(مولوی)

۲. عنکبوت / ۴۵

مرتبۀ دوم مشاهدۀ اشیای نندارتون عالـم نیز از اذکـار و دریافت‌هـای معرفـت بـدون قیـد و شرط در هر جا و هر وقت باشد.

۹- آیا متوجه شده اید؟ بنابر عدم درک حقایق سه راز بزرگ و عمده که گفـته شد، یعنی ایفای عبادات مقید به شرط را بدون معانی و غفلت از دو نوع بزرگ راه وصل بنـده با خـدا جل جلاله (ذکر و مطالعۀ رموز اشیای دنیا و از آن یافتن جمـال و کمـال صـانع او تعالی) را باعث این همه بی بهره گی و حتی مورث کلیـه بـدبختی‌هـا و پسـمانی‌هـا بایـد بدانیم.

۱۰- آیا متوجه شده اید؟ اینکـه گوینـد عبـادات مثـل نمـاز را بـدون درک مفهـوم و معانی بجا آوردن، مانند دوای مقرره از داکتر باشد، فقط مغالطه اندازی و سفسطه سـرایی بوده و نتیجۀ بـی بهره‌گـی از پیـروی چنـین اعمـال ،آنـاً بـه دامـان شـرق و غـرب افتـادن مسلمانـان یا پیروان پوهنځی حربی خدای زمین و زمان است.

۱۱- آیا متوجه شده اید؟ ازینجاست که امـام ابوحنیفـه(رح) و کلیـه پیشـوایان اسـلام، طاعات، ادعیات و اذکار را به زبان خود مـردم و لـو کـه نمـاز یـا غیـره اعمـال باشـد، در فتاوی[۱] خویش به تأسی ازین فرموده خدای متعال که:

---

[۱]. «تجویز أبی حنیفة رحمة الله لِلْقرأة بالفَارسِیَة فی الصلاة مع القدرة علی النظم العربی»
ترجمه: جواز داده حضرت ابی حنیفة (رح) دربارۀ طاعت در نماز به زبان فارسی با وجود قدرت داشتن به تلفظ زبان عربی.
مأخذ: نورالانوار مع شرح قمرالاقمار ص (۹) باب تقسیم اصول الشرح.
«فان أبدل التکبربالله اجل و اعظم او الرحمن اکبر و لااله الاالله او بالفارسیة»
ترجمه: اگر گویند تکبیر بجای الله اکبر، الله اجل یا الله اعظم یا الرحمن اکبر و لااله الاالله و یا به فارسی گفت جایز است.
مأخذ: مقدمة عمدة الرعایة فی حل شرح الوقایه کتاب الصلاة ١٦٤/١ و مختصر الوقایه باب صفة الصلاة ص (٤٢).

﴿وَمَا اَرْسَلْنَا مِنْ رَّسُوْلٍ اِلاَّ بِلِسَانِ قَوْمِهِ﴾[1] یعنی نفرستادم هیچ پیامبری را مگر به زبان قومش، جایز شمرده اند.

۱۲- آیا متوجه شده اید؟ که اینک سردمداران مدرسهٔ قرآن، برای اولین بار به یاری خداوند جل‌جلاله موفق به دریافت موقف استادی و رهنمایی و رهبری اسرار لب و لباب قرآن دست ناخورده اسلام و احادیث رسول علیه السلام گردیده و آنرا جمعاً به داخل رسایل محدود از «الف» تا «یا» به اصطلاح سرگشاده، به زبان هر قوم و ملت درآورده و به معرض استفادهٔ همگان قرار داده اند.

۱۳- آیا متوجه شده اید؟ که این آثار و رسایل نه تنها عهده دار اسرار قرآن و احادیث رسول علیه السلام است، بلکه در عین حال مقوی هستهٔ توحید و میگر تِست اندازهٔ نورانیت ایمان نیز شمرده می‌شود؛ و نتیجهٔ آخرش دریافت حضور خداوند جل‌جلاله است در هر وقت و هر جا و انتها تا زمانی به کشف بُعد چهارم، یعنی مخفی از دیدها موفقیت امکان ندارد که قوای روحانی عالی و عالیتر نگردد.

الهی! به ترویج و تایید آن چنان اثری تا دام قیامت بگذاری که شایستهٔ ایجاد کامل ترین نورانیت ایمان و هدایت و عنایات تو به پاکان و نیکان علی مراتب شان و کافهٔ اولاد بشر باشد. آمین!

۱٤- **آیا متوجه شده اید؟** اعمالی که به فایدهٔ حالات عامه به جان یا مال ایفا می‌شود، به این قیود آن قدرها ضرورت ندارد، چه از آن بهره به اشخاص و موجودان نیازمند رسیده و آن‌ها به وی دعای خیر و نیکویی قسماً کنند؛ و این دعای ظهرالغیب یعنی پشت سر او را خدای متعال رد نساخته در عوض، هر آفت و مشکل که به ظاهر یا باطن شخص مواجه باشد، از برکت آن مرفوع شود، مگر که بلیات بر وی بسیار بود که البته این کیفیت جداگانه بخصوص داشته و نادر باشد.

---

۱. ابراهیم/٤.

۱۵- **آیا متوجه شده اید**؟ اگر به نیت خیر مصارف زمان تداوی را بیشتر به محتاجان و نیازمندان بدهیم و یا غیره مستمندان را هنگام حاجت واخریم، بی‌شک به اثر دعای شان روی این بلا را نیز خداوند جل‌جلاله گردانیده و از همچو آفات اکثراً محفوظ می‌مانیم، مگر که قضای مطلق باشد و به آن چاره نیست، باز هم اجر صدقات ضایع نشود.

دل و اسرارش

اول- دل و تصرفاتش در صلاح و فساد بدن

مقدمه

حالا که تا جایی ارزش و اثر طاعات را دانستند و اینکه ما به چه صورت ناقص از آن استفاده می‌کنیم را فهمیدند، خوبست تا در حقیقت دستگاه آخذهٔ این عبادات نیز نظر اندازیم که مبادا در دستگاه هستهٔ توحید یا نورانیت ایمان در دل کدام نقص نباشد، زیرا روشن شد که یگانه راه قرب و وسیلهٔ ارتباط بنده از ایفای اعمال بدون قید و شرط مانند یاد خداوند جل‌جلاله به هر جا و هر وقت و هکذا تمام‌تر ازین از مطالعهٔ و مشاهدهٔ اشیای نندارتون (دنیا) جمال و کمال صانع جل‌جلاله را دیدن با غیره اعمال مقید به شرط که فقه اسلام با اختلاف‌های خود متکفل آن بوده و در آن به خوبی وانمود گردیده، می‌باشد.

اینجا سوال مطرح می‌شود که درک این همه حقایق و راه وصول بنده با خداوند جل‌جلاله که آرزوی فطری هر مؤمن خداجوست، ذریعهٔ چه چیز و چطور حاصل کرده می‌شود؟

در جواب باید گفت: بلی، توسط دل یا این حاکم کلیه کالبد آب و گل به دست آمده می‌تواند و این خود روشن سخن است تا ارزش و ماهیت و اثرات هر چیز را کماشانه ندانیم، از آن استفاده کردن‌های علمی و واقعی تا جایی ناممکن و متعذر باشد.

باید بگوییم خداوند متعال جل‌جلاله راز بزرگ این دولت را در لابلای آیات عدیدهٔ قرآن دست ناخورده اسلام به داخل اضافه از ۱٦٦ آیات توضیحات داده و رسول علیه‌السلام به تأیید از آن احادیث گهربار فرموده اند. در این باره که چرا ازین حقیقت با

غیره اسرار و رموز موفقیت جامعۀ پسماندۀ عرب که به طور برق آسا از صدر اسلام اندکی بعد، توانستند به کمترین فرصت تقلیب در جامعۀ بشر و بشریت از هر نگاه با تحولاتی که ناممکن بود به میان آورند و از آن چه پیشرفت‌های لازمی که گرفته نشد! اما با تأسف چه کسانی آنرا به دست فراموشی سپردند؟ و چرا از جملۀ ٦٦٦٦ آیات قرآن کریم، به محور ۵۰۰ آیات فقه چرخیدند؟ و متباقی را چرا به طاق نسیان نهادند؟ این همه سوالات تکان دهندۀ قوای روحانی در مؤمنان است که دارنده گان دل و درایت کامل دارای نورانیت ایمان کافی به خوبی دانسته می‌توانند.

به هر حال ازینکه بگذریم، اینک ذیلاً جلب توجه تان را به مطالب ثابت کنندۀ ارزش عالی قوای قلبی و تصرف آن بر بادی بدن می‌اندازیم.

۱- آیا متوجه شده اید؟ که سلامت قلب، سلامت همۀ بدن و فسادش فساد همۀ جسد به قول مخبر صادق صلی‌الله علیه و سلم است و این سلامتی به دو چیز میسر شود:

اول: دانستن تجزیه و تحلیل اتوم انسان مطابق اساسات سلیم قرآن دست ناخوردۀ اسلام و هکذا وساوس شیطان و کارگردانی‌هایش را علماً درک کردن.

دوم: به واسطۀ کثرت ذکر و یاد نام خداوند جل‌جلاله و مشاهدۀ نندارتون، ارتباط با ویتعالی حاصل می‌گردد و علامت دریافت وصول این دولت چنین است که خدا جل‌جلاله را در هر جا حاضر و ناظر دیدن و برای خوشنودی او تعالی خدمت به خلق الله کردن و در هر ساحه و تصرفی که دارد، مواظب حال و احوال خود بودن باشد.

۲- آیا متوجه شده اید؟ ازینجاست که قلب را به اسم چپه شونده یا برگردانیده شده مسمی کرده اند که اگر انسان به تجزیه و تحلیل آن وارد گردد و آگهی از آن به استعانت خداوند جل‌جلاله و همراهی یاران پاکدل مدرسۀ قرآن حاصل نماید، البته به کمترین فرصت می‌تواند استفادۀ لازم از آن به دست آورده و به آرامی و سرفرازی دارین نایل گشته و در تبدیل خواص سوء ناجایز به اعمال و عادات نیک موفق شود.

۳- آیا متوجه شده اید؟ که ازینرو قرآن کریم آن را به اضافه از ده نام، مضغه، قلب، فؤاد، ضمیر، بال و امثال آن یاد کرده است و پیغمبر صلی‌الله‌علیه‌وسلم به توضیح تمام، صلاح دل را صلاح همهٔ جسد و فساد آن را فساد همهٔ بدن خوانده است.

٤- آیا متوجه شده اید؟ اگر قلب تصفیه شد، به آن همه اسرار عالم بالا رسیده و نظر شخص برای خوشنودی خداوند جل‌جلاله و خلق او بوده و به آرامی خلق‌الله به ایمان کامل در همه جا ملتفت گشته و به رفع حوایج نیازمندان مساعی بسزایی، بدون کوچکترین نظرداشت‌ها نموده و خدمات محوله را به پاکترین و تمام‌ترین صورت انجام می‌دهد.

٥- آیا متوجه شده اید؟ که تمام ارزش و جریان همه نشیب و فراز زندگی مربوط به دل و مغز انسان و اکثر جانداران است. بدون این دو عضو امکان حیات کلیه جانداران قوی به تأمین زندگی در فلک ما ناممکن باشد.

٦- آیا متوجه شده اید؟ هر انسان چقدر وزن که دارد آن قدرها در امرار حیات صالح و یا فاسدش مهم نیست، فقط تقریباً یک کیلو مغز و نیم کیلو دل انسان حکمفرمائی و کارگذاری امور و حتی به درک تصرفات مادی و معنوی در بالا و پایین فعال بوده و قدرت ادارهٔ کلیه جسم را داراست. لذا از هرچه اولتر باید در صلاح و ارتباط کامل این دو عضو خیلی ارزندهٔ مفید، قاطع کوشان باشیم.

۷- **آیا متوجه شده اید؟** که خدای متعال دولت عقل را به انسان از برکت:

﴿وَعَلَّمَ ءَادَمَ ٱلْأَسْمَآءَ كُلَّهَا﴾ عنایت فرموده است.[1]

ترجمه: آموخت به آدم علیه السلام همه اسرار اشیاء را.

چنانکه از اول دنیا تا اکنون می‌بینید که از برکت درک اسرار اشیاء و استفاده از آن اولاد بشر به کجاها رسیده اند!

---

۱. بقره/۳۱

۸- آیا متوجه شده اید؟ عقل یا درک در اسرار اشیاء به ذات خود هسته و خزانهٔ باطنی قلب است، که توسط کامره‌های مخصوص مغز به نام دیدن، شنیدن، بوییدن، چشیدن، مساس کردن، گفتن و تعبیر از آن به غیر نمودن را یکایک این دستگاه‌های مجهز، از اسرار اشیاء گرفته و به کمپیوتر قلب رسانند و آنجا پس از تشخیص که چطور تصمیم گرفته می‌شود، کارگردانی ها کند، لذا قلب را بزرگترین کارگاه با صلاحیت در جسم هر واحد بشر و حتی جانداران دیگر باید گفت.

۹- آیا متوجه شده اید؟ که مغز به حکم شعبهٔ آرشیف دارای محفظه‌هایی باشد که از ادراک پنجگانهٔ حواس، آن‌ها را گرفته است و در مجرای قلب، فهرست‌هایش را به نام حجراتی که بعداً گفته می‌شود رسانده و شیطان هنگام ایجاد وساوس و الهامات ملکی در کنترول کارهای خیر، یکی بعد دیگر آورده تا شخص را به کدام یکی متمایل سازند، سپس آنرا انلارج کنند تا آنکه او را به هر عمل خوب و یا بد که باشد گرفتار نمایند. **نَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنْ شُرُوْرِ اَنفُسِنَا !**[1] حالا باید کوشید تا الهامات ملکی را همواره بر خویش مستولی سازیم.

۱۰- آیا متوجه شده اید؟ عقل پاره یی از جوهر نظام عالم بالا است، لذا منکشف اسرار اشیاء بدین سرای فنا گردیده و به این اساس شرافت انسان را پس از دولت روح که از ویتعالی به انسان رسیده، متکفل و منظم می‌باشد، به حکم: ﴿**وَ نَفَّخْتُ فِيْهِ مِن رُّوحِيْ**﴾ یعنی دمیدم در انسان از حضرت خود چیزی را به نام روح.

۱۱- **آیا متوجه شده اید؟** چنانکه عقل کاشف اسرار اشیای جهان فانی است، روح عیناً مکتشف اسرار نامرئی بُعد چهارم بوده حتی وصل کنندهٔ بنده به حضور حضرت کبریا جل‌جلاله یا مرکز هستهٔ ثقل و زیربنا و پایدار همه کون و مکان باشد.

۱۲- آیا متوجه شده اید؟ چنانکه عقل کاشف اسرار ماده و یا کلیه چیزهای مقید به ابعاد ثلاثه است، این چنین قوای روحی کاشف اسرار بُعد چهارم نامرئی باشد.

---

[1]. پناه می‌خواهیم به خداوند (ج) از شرور نفس‌های خویش.

چقدر که به واسطهٔ تحصیلات علم صحیح، کشف عقل زیادت می‌یابد، به عین پیمانه به زیادت اعمال نیک کشف قوای روحانی توسعه یافته و انتها به قُرب حضور حضرت کبریا جل‌جلاله شخص را متوصل می‌سازد.

۱۳- آیا متوجه شده اید؟ که یک سر روح بالای قلب به محل اتصال شریان و عروق واقع بوده و تمامی (دل) را پیچانیده و توسط شریان و ورید در همه جسم سیلان دارد.

١٤- آیا متوجه شده اید؟ که سر دیگر روح به مغز قرار داشته و ذریعهٔ اعصاب بر همه جسم استیلاء دارد و محل تقاطع خارجی آن مسکن استراحت روح بوده و پرتو اش از آنجا که رسید حالت خواب بودن را به شخص آورد.

۱۵- آیا متوجه شده اید؟ جای اتصال پایین این هر دو مبدأ، در برابر حنجره است که اگر آن را به دقت یافته فشار دهید، یک نوع بی حسی و استرخای بر شخص طاری می‌شود.

١٦- **آیا متوجه شده اید؟** که شعور پیمانهٔ محدود عقل بوده و عقل ساحهٔ وسیع دانش را گویند؛ و یا به عبارهٔ دیگر عقل سرصفای دست اول کمال و درایت بوده و شعور ته نشین یا دُردآلود به رنگ فهم محدود، در جانداران است که در فطرت خدای متعال به هر موجود چقدر بخشیده، همان مقدار نسلاً بالنسل رسد و امکان انکشاف چون درک بشر را ندارد.

دوم - اجمالی از حجرات دل و ارتباطش با مغز و عقل

مقدمه

پس از ملاحظهٔ فشردهٔ حقایق دل و تصرفاتش در باطن بدن، دانسته باشند که واقعاً این دستگاه، گردانندهٔ همه کالبد و رسانندهٔ انسان به خداوند جل‌جلاله بوده، گویا بـه حکـم ماشین تلگراف در ارسال و مرسـول خواسته‌هـا بـه ابعـاد چهـارم یـا مـاورای جَـوِ حضـور حضرت او تعالی جل‌جلاله باشد،[1] و این نیز مسلم است که اسباب آلات طبیعـی کامـل، همواره دارای نیروی مجهز با هرگونه اسرار و کارگذاری‌ها بوده و ازینجاسـت کـه دل در وارسی جزء تا کل امور حیات، به دقت تمام بر کلیه جوانـب خـوب و خـراب وقـایع، بـا درک تمام دیده و انسان را به کردن و نکردن آن به طور مرغوب به فعالیت وا می‌دارد.

ناگفـته نباید گذاشت چنانکه در بالا دیدند، بی‌شک رغبـت اجـرا در کارگردانی‌هـای قلب، متکی بر غلبهٔ یکی از دو نیروی روح و نفس است، یعنی چقدر که قـوای روحـانی قوی گردد، به همان اندازه الهامات ملکی کاملتر و بیشتر باشد و اگر قـوای نفسـانی بلنـد رفته است، البته وساوس و تلبیسات شیطانی اضافه تر رسـد؛ و اینکـه نیروهـای متـذکره و محرکین در خیر و شر به کدام پیمانه بر شخص مسلط اند، لزوم به تشـریحات بیشـتر دارد که به یاری خدای متعال تمام ایـن معضـلات را بـه تفصـیل کامـل در کتـاب «**تجزیـه و تحلیل اتوم انسـان**» مطـالعه می‌نمایند. فعلاً به طور مختصـر نظـری بـر حجـرات دل و اثرات آن به قسم اجمال انداختـه و از آن در خـویش نیروهـایی را بـا همـه ثبـات و ارزش درک کرده و در پی انتظام و فعالیت کاملش که دارای هر گونه انسـجام اسـت، کوشـان باشند. **بمنه و فضله الکریم.**

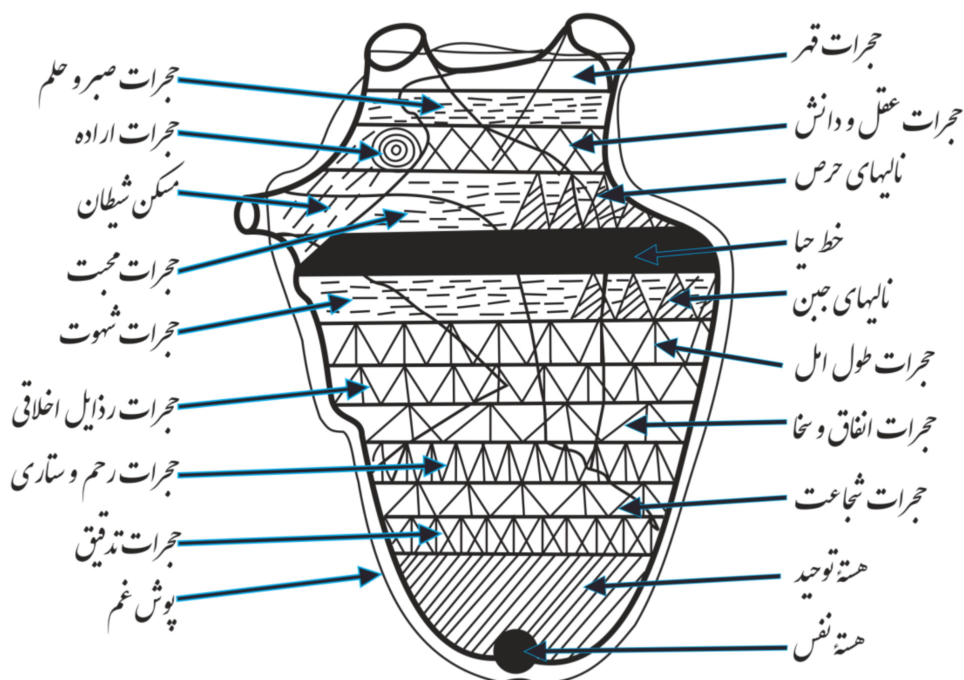
---

۱. میان عـارف و معـروف این دل / همـی گردد بســـان ترجمانی
خداوندان دل دانند دل چیست / چه داند قدر دل هر بی روانی (مولوی)

مقطع قلب انسان

جایگه سر دوم روح

جایگه ملک انفسی

۱- **آیا متوجه شده اید؟** که مغز انسان یا حیوان گرچه ظاهراً یک پارچه است، اما در حقیقت هر قسمت آن برای احساس درک خاص وظیفه دارد، مثلاً قسمت هر دو جناح مغز برای شنیدن و محفظهٔ صوت‌های مخصوص بوده و حصهٔ پیشانی برای احساس بوییدن و به دو کنار آن جای مخصوص ادراک رنگ از راه چشم و دیگر دانستنی‌های مربوط به چشم؛ و بالاتر از آن قوهٔ حافظه و پشت سر کله را هم به این قسم از ادراکات

لامسه وغیره به علوم امروزی روشن نموده و تعیین کرده اند، که به اختلاف نظر علما این تقسیمات صورت گرفته است؛ و هکذا زبان نیز از یک توته گوشت تشکیل گردیده، ولی هر حصهٔ آن درک لذت‌های شیرینی، شوری، تندی و تلخی وغیره را می‌نماید.

۲- **آیا متوجه شده اید؟** این چنین قلب نیز دارای قسمت‌هایی است که از طرف پایین به بالا اجمالاً ملاحظه می‌نمایند، چنانکه نوک آخرین دل محتوی هستهٔ توحید یا خداشناسی بوده و در زیرش مرکز ثقل هستهٔ نفس قرار دارد.

۳- **آیا متوجه شده اید؟** که نوک آخرین طرف بیرونی قلب، مرکز ثقل هستهٔ نفس است و از آن در همه حجرات دل، ریشه‌هایی به شمول هستهٔ توحید یا نورانیت ایمان که در بالایش قرار دارد، رفته است.

٤- **آیا متوجه شده اید؟** که بالاتر از حجرات توحید، حجرات تدقیق و تتبع و سپس حجرات شجاعت و بالاتر از آن رحم و ستاری و انفاق و سخا قرار دارند که تفصیل کامل هر یک را به (تجزیه و تحلیل اتوم انسان) به یاری خداوند جل جلاله مطالعه می‌نمایند.

۵- **آیا متوجه شده اید؟** که در وسط دل جایگه حجرات خالی است که اگر استاد کامل به انسان رهنمایی سلیم نکند؛ شیطان و نفس، آن را از رذایل اخلاقی چون بغض، حسادت، کینه، حرص، انانیت، امساک، بخل، جُبن وغیره مملو می کند که قرآن کریم آن را به لفظ ﴿فِي قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ﴾ در چندین جای خوانده است.[۱]

ترجمه: مریضی است در دل‌های منکرین خدا (ج) و غافلین شریعت.

٦- **آیا متوجه شده اید؟** که طرف بالای دند امراض یا وسط دل، حجرات طول امل بوده و از آن پس ردیف حجرات شهوت که از بین‌اش نالی‌های حجرات جُبن رفته و

---

۱. بقره/۱۰

بالاتر از آن، خط حجرات حیا قرار داشته و از آن پس حجرات محبت به حکمت حکیم علی الاطلاق او جل‌جلاله واقع است.

۷- آیا متوجه شده اید؟ چنانکه گذشت در بین حجرات شهوت و حجرات محبت خط حیا بوده و در بین حجرات شهوت، نالی‌های جُبن نیز جایگزین می‌باشد، ازینجاست که انسان‌ها در جلوگیری نفس و دست اندازی به همدیگر به مقصد اطفای غرایز جنسی به هر جا و بیجا، خودداری می‌نمایند.

۸- آیا متوجه شده اید؟ که قسمت فوقانی قلب دارای حجرات صبر و حلم و پایانتر از آن کمپیوتر عقل باشد و در زیر آن، ردیف حجرات محبت و پایانتر از آن حجرات شهوت که در پسران از سنین اضافه از ده تا پانزده و به دختران از سنین نه تا سیزده، مثل دندان که به آوان طفلی می‌برآید و یا پستان که در دختران به جوانی رشد می‌کند، این چنین این هسته و حجره‌های مربوط به شهوت، در آن زمان به رشد و نموی خویش آغاز می‌نماید و از شش تا ده سال در برخی طوفان آسا دوام می‌کند و به سن نوزده بحران این دوران یا غلوی شهوت اکثراً دیده می‌شود.

۹- آیا متوجه شده اید؟ که به دور نالی‌های عروق و شریان منزلگهٔ حجرات قهر و غضب واقع بوده و پایانتر از آن، بالای دل حجرات صبر و حلم طوری جایگزین گشته که به زیرش حجرات عقل واقع است.

۱۰- آیا متوجه شده اید؟ از آنجا که حجرات شهوت به زیر حجرات محبت واقع اند، لذا لهیب (شعله) حجرات مذکور، حجرات محبت را نیز گرم و بعضاً در داده، انسان را بی‌اختیار در پی به دست آوردن شی مطلوب به کمک عقل می‌اندازد و لو که آن قدر ارزش هم به دیدهٔ همگان نداشته باشد، اما به چشم گرفتارش از همه برتر و عالی‌تر جلوه می‌کند، لذا می‌کوشد تا به هر صورت شود آن را به دست آرد.

۱۱- آیا متوجه شده اید؟ هرگاه حرارت هستهٔ توحید یا شعلهٔ نور ایمان که در همه حجرات رشته یی از آن رفته، اگر در شخص غالب گردید، به دیده او جز خدا جل‌جلاله و شیوع وحدت و محبت با حضرت ویتعالی دیگر چیزی ارزش

ندارد، که اینها خوبان اولاد بشر یعنی انبیاء و اولیاء الله و مبارزین فی سبیل الله اند و اصحاب رسول علیه السلام دارای این نیرو بودند، لذا با همه تهدید و پریشانی فتوحات سرسام آور را نصیب گردیدند.

۱۲- آیا متوجه شده اید؟ که در چنین صورت شعلهٔ نور ایمان؛ حجرات دارای صفات رذیلهٔ قلب مانند بخل، حسادت، کینه، سیالداری، طول امل فاسد وغیره را به یکدم یا کم کم نظر به حالات اشخاص محو ساخته و مسیر برخی از حجرات را به نیکویی تغییر می‌دهد. مثلاً حرص دنیا را به حرص در شیوع وحدت و معرفت او تعالی و جُبن بنده را به بیم از خدا جل‌جلاله در حال حضور به همه جا، و بخل را به سخاوت مال و زبان و جان در راه شیوع وحدت و خدمت خلق الله به غرض خوشنودی او تعالی جل‌جلاله، با غیره اطوار مبدل می‌نماید.

۱۳- **آیا متوجه شده اید؟** حجرات خوشحالی دارای سوزنک‌های موی مانند باریک در داخل قلب اند که مثل اشعار ماسی در سرتاسر قلب جای داده شده و برای غم، غشای خارجی قلب به طور غلاف رول دارد، بناءً به وقت خنده یک نوع فراخی در دل احساس می‌گردد، زیرا هنگام خوشحالی، آن سوزنک‌ها اتساع می‌یابند، با فراخی شان دل توسع یافته، یکنوع نشاط راحت انگیز، نظر به کیفیت واقعه در قلب و چهره وغیره اعضایش نمایان می‌شود.

١٤- آیا متوجه شده اید؟ که هنگام غم یک قسم تنگی به طور فشار بر قلب وارد گشته، علاوه از سوزش و تأثیر عجیب که در دل احساس می‌گردد، آبی نیز بعضاً از چشم‌ها به نام اشک سرازیر می‌شود و این حالت از اثر فشار غشای بیرونی دل بر حجرات آن باشد.

۱۵- آیا متوجه شده اید؟ این تنها انسان است که حالات غم را به گریه و شادی و خوشحالی را به خنده اظهار می‌نماید، در دیگر حیوانات کرهٔ ما چنین نباشد، فقط در حیوانات اظهار تأثر به هر صورتی که واقع شود، به چیغ زدن مخصوص شان افاده

می‌گردد، مانند میو میو پشک و زوزه کشیدن یا عوعو سگ و هرهر خر و شیش کشیدن اسپ و غیره.

١٦- آیا متوجه شده اید؟ که با دیدن این حجرات و حالات مربوط به آن، شیطان القای وساوس شر و ملک خیر را یا از وضع خود حجرات و یا از ریلی عالم بالا به دل می‌رساند، حالا که چطور می‌توانیم همواره نشرات خیر و الهامات ملکی را گرفته و وساوس شیطانی را موقع ندهیم، کاریست لازم و تا جایی مشکل.

۱۷- آیا متوجه شده اید؟ که اشکال آن در اینجاست که تا اکنون کلید این قفل (اسرار دل) به دسترس بنده گان خدا جل‌جلاله به این تفصیل عامیانه نبوده، چنان که به یاری خداوند جل‌جلاله اینک مطالعه می‌کنند. پر واضح است که تا علم حالات چیزی را شرح نداده باشد، نفع گرفتن از آن ناقص و یا ناممکن نماید. ازینرو بهره گرفتن و به طور سلیم استفادۀ کامل از آن برای همگان مشکل و متعذر بوده است.

شیطـان و فساد کاری‌هایش در دل

مقدمه

چون تا جایی اجمـالاً ارزش دل یـا مرکـز کلیـد سـعادت و شـقاوت انسـان را بـا انـواع حجراتش دانستند و نیز گفـتیم که در واقع دل اشترنگ بادی بدن انسان و کلیه جانداران است، هرگاه عقب آن ملک جای گرفت حرکات جسم و گفــتار انسـان همـه و همـه بـه سوی خیر و نیکویی به فعالیت در آید و اگر شیطـان جای یافت، می‌بینند که عین انسـان دارای آن همه نیکویی و لیاقت و تحصیلات، باری بـه بـدکاری و ظلـم و انـواع فـجایـع دســـت اندر کار می‌شود؛ که البته در هر دو صورت نظر به حوزۀ تصرف و سـاحه کـار اشخاص، امور نیک و بد متنوع و گوناگون باشد، که شـرح تمـام‌تـر آن را بـه تفصـیل در کتاب « تجزیه و تحلیل اتوم انسان» ملاحظه کرده می‌توانند، اما به طور اجمال شیطان بـه استفاده از حجرات دل و مغز، فساد کاری‌ها و کارگردانی‌ها می نمایـد. بـی مـورد نیسـت که فعالیتش را ذیلاً تحت مداقۀ نظر قرار داده و به غور در آن بنگرید.

۱- **آیا متوجه شده اید؟** چطور انسان بر دستبردهای شیاطین جنی و انسی، به بـاطن و ظاهر فایق و کامیاب می گردد؟ آری! این دولت زمانی به آسـانترین صـورت میسـر شـده می‌تواند که به حقیقت مرکز این کارگاه تقلیب بدن (قلب) وارد گردیم، که خوشبختانه به یاری خـدا جل‌جلاله، کلید این اسرار را در «تجزیه و تحلیل اتوم انسان» به تمامه کشوده ایم و اینک برای درک آن حقایق، به طور اجمال در اینجا نیز مطالبی را ارایه می‌داریم.

۲- **آیا متوجه شده اید؟** قلب به حکم دستگاه تلویزیون است که نشرات خیـر عالـــم قدس ملکی و عالـم خبث (شر شیطـانی) را مستقیماً بـا تصـویرش برودکاسـت مـی کنـد. ازینجاست که شخص زمانی نیکوکار و بعضاً در عین وقت آن کس بدکار و زشت‌کـردار می‌شود.

۳- آیا متوجه شده اید؟ که در میانه، شیطان به استفاده از قوای نفسانی و شهوانی در اوقات لازمه توجه او را جانب غیرخدا گردانیده و به انواع وساوس مخدوش کننده، شخص را متأذی کند تا اثر و لذت آن عمل را از وی زایل نماید.

٤- آیا متوجه شده اید؟ اگر آن وسوسه را مؤثر ساخت و شخص قبول کرد، تماماً او را به آن واقعه ملتفت نماید. ازینرو اشخاص کوتاه اندیش و کم نورانیت را بـه تزلـزل و پریشانی‌های ناخودآگاه در گاه و بیگاه وا می‌دارد که حتی قسماً خواب و راحت را از ایشان زایل می‌نماید.

٥- آیا متوجه شده اید؟ که انسان چقدر کنترول کند، باز هم آوازهای مخفی در یادآوری انواع وساوس یا فشاهای نامرئی یکی بعد دیگر در قلب او می‌رسد، تا به کدام یک از این وساوس او را گرم ساخته و در نتیجه به اقسام حیلت به آزار و تکالیف بنی نوع یا برادرش، دست اندر کار گرداند.

٦- آیا متوجه شده اید؟ که هر گونه عبادات جانی و مالی یا زبانی به حکم کلمات مرسله و قلب به منزلهٔ دستگاه فرستنده و نور ایمان به یگانگی خداوند جل‌جلاله با غیره شرایط به صیغه باطری یا جنریتور برق است که آن عمل را به حضور ذات اقدس کبریا جل‌جلاله می‌رساند. این است تمام‌ترین فورمول قبول دعا و طاعات به حضور حضرت حنان و منان او جل‌جلاله.

۷- آیا متوجه شده اید؟ که در هنگام ارسال چنین مراسلات، شیطان نیز به استفاده از باطری نفس و شعبهٔ حفظیهٔ مغز، پرازیت‌هایی را در بین می‌اندازد. هرگاه این پرازیت‌ها زود نگذرد و فوراً زایل نشود و باقی گردد، اثر قبول آن عمل به تأخیر می‌افتد که البته دوام آن عوض نورانیت، تاریکی و تنگی در قلب آورد، لذا رسول علیه السلام فرمودند: «وَاعْبُدْ رَبَّکَ کَاَنَّکَ تَرَاهُ وَ اِنْ لَّمْ تَکُنْ تَرَاهُ فَهُوَ یَرَاکَ» الحدیث

ترجمه: خدای خود را چنان بپرست، مثلی که او را می بینی و اگر تو او را نمی بینی، او جل‌جلاله ترا حتماً می بیند.

۸- آیا متوجه شده اید؟ اگر شخص به دقت تمام، به این پرازیت‌های ناخود آگاه القاء شونده در قلب متوجه نشود، مانند اینکه فلان چه کرد؟ و کیان چه نمودند؟ تو چرا چنین نکردی؟ و یا این بکن و آن مکن و ازین قبیل کارهای دنیا و امثال آن را چقدر تحت سانسور بگیرد که اثر نکند، به همان پیمانه اعمالش به حضور حضرت کبریا جل‌جلاله به طور مستقیم چابکتر می‌رسد.

۹- آیا متوجه شده اید؟ که این پرازیت‌ها نه تنها هنگام عبادات زبانی واقع می‌شوند، بلکه به وقت اجرای اعمال مالی یا بدنی نیز صورت می‌گیرد؛ که اگر شخص، بیدار و متوجه در کار نباشد از نزدش عین عمل را پس از شدن، شیطان به ریا و یا سمعه باطل می‌سازد.

۱۰- آیا متوجه شده اید؟ که چطور اعمال ایفا شده مالی، جانی و یا زبانی وغیره را شیاطین باطل می‌سازند؟ بلی! آن عمل کرده گی را پس از اجراء شدن، به شخص شیطان تلقین کند که به مردم بگو تا بدانند که تو چنین مردی نیکوکار هستی، البته درین صورت ریاء گردد و عبث شود و اگر منظور شخص برای تشویق دیگران باشد ریا نیست؛ که در چنین موارد دل داند و خداوند جل‌جلاله و اهل آن که به چه منظور اظهار کرده بود.

۱۱- آیا متوجه شده اید؟ آزار دادن به کسانی که صدقه یا کمک به آنها محضاً لله کرده باشید نیز، به حکم پرازیت بوده و به ابطال عمل حصۀ کافی دارد. لذا پس از ادای هر نوع کمک نباید که بر شخص گیرنده، هیچ نوع آزار به طور منت گذاری رسانند و یا انتظار خدمت را از وی در عوض صدقات و معاونت‌هایی که محضاً لله نموده اند داشته باشند، زیرا اجر عمل باطل شود. قوله تعالی: ﴿لَا تُبْطِلُوا صَدَقَاتِكُمْ بِالْمَنِّ وَالْأَذَى﴾.[۱]

ترجمه: باطل نسازید اعمال خودها را به منت گذاری و اذیت رسانی[بر مردم، بعد ازینکه با ایشان معاونت و یا کمک محضاً لله نموده باشید].

---

[۱]. بقره/ ٢٦٤.

اجمال تصفیهٔ دل با تاکتیک های بسیط

مقدمه

هنوز فرصت است که با شما بـه اسـلوب صـلاح ایـن کمپیـوتر همـه جسـم (دل) پـای صحبت را به میان گذاریم. زیرا وقتی انسان به استفادهٔ کامل و نهایی کدام دستگاه موفق می‌شود که طرز استفاده از آن را به خوبی بدانـد و ایـن حقیقـت زمـانی بـه انسـان میسـر می‌گردد که به جزئیات همه کارگاه مورد نظر خود شخص وارد باشد. چـون تـا هنـوز در بارهٔ معضلات اصلی این دستگاه به خوبی معاصرین وارد نیستند و از طرفی اعدای اسلام به آن جز پمپ دوران دهندهٔ خون ارزش بیشتر نداده اند. در چنین صورت‌ها لازم اسـت تا از یک طرف، رفع تشکیک و مغالطه اندازی رَجه بـه راسـت اعـدا را نمـوده و ماهیـت اصلی دل را علماً بدانیم تا عملاً از آن کار سالم به دست آریـم؛ و از جانـب دیگـر چـون معلومات مربوط به این حقیقت، به نیروی ایمان می‌تواند هرچه تمام‌تر درک شود، امـا در اکثر معاصرین ما فهم این کیفیت رشد بسزایی نیافته، با این همه مشکلات و عدم وسـایط نشر، کمتر می‌توان توفیق به تعمیم این دولت به زودی به دست آورد.

چون تا اینجا اکثر بر تصفیهٔ قلب اشارت‌ها کردیم، بجاست تا عنان سخن را بدین طرف معطوف داریم که چطور می‌توان به تصفیهٔ دل به خوبی وارد شویم؟ لازم است تا روشـنی انداخته باشیم.

۱- آیا متوجه شده اید؟ که اگر هستهٔ توحید و محبت را استاد لایق تربیه کـرده و جانب خدا جل‌جلاله و معرفت حضرت او تعالی بگرداند، از بالای قلب هستهٔ محبت و از نوک پایین دل هستهٔ توحید بر قلب استیلا یافته، لذا برای هسـته‌های فاسد دیگر مانند امساک، بغض، بخل، حسادت وغیره جایی باقی نمی‌ماند.

۲- آیا متوجه شده اید؟ آنکه خدای متعال جل‌جلاله فرموده: ﴿أَنَّ اللّٰهَ يَحُولُ بَيْنَ الْمَرْءِ وَ قَلْبِهِ﴾[۱]

ترجمه: هرآئینه خدا میان آدمی و دلش حایل می‌گردد، یعنی نظر خدای عظیم در بین هستهٔ توحید و روح شخص باشد؛[۲] که به دروس بعدی به یاری خدا جل‌جلاله ملاحظه می‌کنند. گویا یک سر روح در مقطع شریان و وریدهای قلب و سر دیگرش به مغز جایگزین است. چون سر قلب دارای هستهٔ توحید بوده و در بین این دو مقام، محبت و وجود معرفت خداوند جل‌جلاله مستقر شده می‌تواند و این دوران محبت خداوند جل‌جلاله را در شخص و دل او برای تسهیل فهم گفته اند.

۳- **آیا متوجه شده اید؟** که چطور این نورانیت ایمان را می‌توان قوی گردانیم؟

آری؛ آسانترین راهش اینست که شخص شفاهاً به لفظ ذاکر بوده و در عین حال به مشاهده و دیدار مخلوقات و مصنوعات متوجه گشته و به راز و رموز کمال خالق جل‌جلاله که در آن چیز، چه اسراری را به چه کیفیت‌ها، آن ذات قوی و قیوم با عظمت و با حشمت نهاده است، دریابد و این کوتاه‌ترین و قوی‌ترین وسیلهٔ ارتقای نور ایمان از عبادات بی قید و شرط باشد.

٤- آیا متوجه شده اید؟ رفته رفته این عمل باعث زیادت و مداومت حضور و محبت حضرت او جل‌جلاله در انسان گردیده و این فضل را در او پدیدار می‌کند، پس چنین کس در هر کار و عملی که مصروف باشد به صداقت و خلوص بدون تفتیش و جاسوسی آن را صادقانه بجا می‌آورد.

۵- آیا متوجه شده اید؟ اگر استاد کامل و مصاحب نیک با ما همراه شود، برعکس آن همه حجره‌ها (امساک، بغض، بخل، حسادت وغیره) را از هستهٔ توحید که در نوک

---

۱. انفال/۲٤

۲. تخت دل معمور شد پاک از هوا — بروی الرحمن علی العرش استوی
حکم بر دل بعد از این بی واسطه — حق کند چون یافت دل این رابطه

قلب جای دارد به اثر ذکر خداوند جل‌جلاله و فکر به مصنوعات حضرت کبریا جل‌جلاله و خدمت خلق لله پر نموده و روشنتر سازد و به همکاری از هستهٔ محبت آن را به کمپیوتر دانش قلب و پیش روح می‌رساند و این گونه اشخاص دارای صفات عالی انسانی، رحم و عاطفه بوده و خدمت به خلق الله را خاصتاً برای خوشنودی خدا جل‌جلاله بدون کوچکترین نظرداشت‌ها از احدی به طور خستگی ناپذیر ایفا می‌نماید.

٦- آیا متوجه شده اید؟ با تأسف چنین مردم به عصر ما عنقای زمان شده اند و امید به خدای متعال است که به یمن همت صاحب زمان (مهدی موعود علیه السلام) و یاران پاکدلش، این دولت زودتر به عالم و عالمیان چیره گردیده، و به این حقیقت همه را منور و برابر سازند؛ که به دروس بعدی مدرسهٔ قرآن مقدمهٔ علمی آن به یاری و لطف خاص ویتعالی سرهم گردیده است.

رهنمایی استادان و ضرورت بدان

(الف) - رهنمایی انفرادی اطفال توسط ابوین در فامیل

مقدمه

چون سخن در بارهٔ ضرورت و اهمیت رهنمایی‌های استادان رسیده، بی‌مورد نیست که نظر شما را بر پاره‌یی از ارزش‌های اساسی اصلی تربیهٔ پدر و مادر وغیره اولیای امور اولاد بشر و اثرات مثبت و منفی رهنمایان، معطوف داریم.

مسلم سخنیست که در قدمهٔ اول کاملترین درسخانه، آغوش ابوین بوده و تعلیم شان به حکم «نقش در سنگ» به اطفال مؤثر است. بنا بر این لازم است تا ابوین به طرز تربیه و غایهٔ نهایی آن دقت مزید نمایند.

به عبارهٔ دیگر این پدران و مادران اند که اطفال خود را به قالب های مؤمن یا کافر، شقی یا سعید، خوشخو یا بدسرشت وغیره می توانند بریزند. با درک این حقایق نباید ابوین قیمتدارترین فرصت زندگی اولاد خودها را در بی خبری و غفلت سپری کنند؛ و این را نیز بدانند که اگر ایشان در اذهان و روح و روان جگر گوشه های خود نقوش پاک و کامل متکی بر وحدت و صفائیت را نگذاشتند و ایشان را به حیات اجتماعی و ارزش اعمال متعدی، به خوبی مسبوق نساختند، قسماً شیاطین جنی و انسی خصوصاً به عصر امروز آن‌را از رقم های ناپاکی و سفاکی و صدها بداخلاقی و بی دیانتی از کوچه تا دند جامعه مملو می سازند که گویند «عیان را چه حاجت به بیان».

در چنین صورت ایشان (ابوین) از وی و کارنامه های فاسد بعدی او در اجتماع و حتی نسل های آینده اش که اگر به آن روح و روان خبیث معتاد شده بودند، عندالله مسئول باشند، اما برعکس اگر او را فرد سلیم مؤمن و نیکوکار اجتماع با غیره صفات مشخصهٔ اسلامی بار آرند، تا کجایی که از او افراد دیگر پیروی کند و عامل نیکویی‌ها گردند، به ثواب شان بالمثل مأجور باشند.

اینک به نکات بعدی که به طور پرسش‌های جوابدار ارایه شده، به دقت بنگرنـد تـا بـه این حقیقت یکبار دیگر به خوبی تمام واردتر گردند.

۱- **آیا متوجه شده اید؟** تـنها موجودی کـه بـه امیـد نظرداشـت آینـده بـه تربیـهٔ اولاد می‌کوشد انسان است، ورنه همه جانداران فقط تا سرحد رشد، چوچه‌های خود را نشـو و نما دهند و چون از عهدهٔ امرار زندگی خـویش برآمـده توانسـتند، بـاری آن‌هـا را متـروک حتی از آشیانه و لانهٔ خود اکثراً خارج سازند.

۲- **آیا متوجه شده اید؟** که وجود فرزندان در فامیل بـه حکـم خـوانین سـواری ادوار ملوک الطوایفی است. چنانچه در سابق شاهان معمول داشتند که به هر خـانوادهٔ اشـرافی، از ده تا صد حتی هزار سوار جیره خوار را به آن‌ها (خان‌هـا) مقـرر مـی‌کردنـد و در وقـت ضرورت به دربار شاه حاضر می‌داشتند ولی این به اصطلاح، خشکه بانکه گی برای خان به نام کلاه کاغذی سوارداری بود.

۳- **آیا متوجه شده اید؟** که این چنین خدای عظیم برای بقا و رونق جریان جهان، تـا زمانی که او جل‌جلاله می‌خواهد به هر خانواده چند فرزند داده و به امیـد روزگـار آینـدهٔ درخشان، پدران و مادران را به تربیهٔ شان مصروف و سرگرم نموده است. امـا در حقیقـت اگر به دقت بنگرید، فقط ایـن موجـودان بـرای نظـام دنیـای خـود و زمـان آینـدهٔ طـرف ضرورت کارگردانی این جهان اند، چنان که بالنوبه هر واحد ما رول در گیتی با معاصرین خویش داریم.

٤- آیا متوجه شده اید؟ که با درک ایـن حقیقـت، بـر ابـوین واجـب اسـت کـه از همه اولتر اولاد را به معرفت خـدا جـل‌جلالـه و خـدمت خلـق الله بـه روحیـهٔ خـدا شناسی آماده سازند و به کار و بار نیک و اخلاق پسندیده آن‌ها را تربیه و به علـوم و دانش ورزیـده نماینـد و انتظـار مفـرط بـه آرامـی ظـاهری از ناحیـهٔ شـان اشـتباه است. دقت کنند اولاد نداشتند، خداوند جـل‌جلالـه ایشـان را بقـدر لازم زنـده و آرام نگاه داشت. بعد از آن نیز خداوند جل‌جلاله به آن‌ها اگر اولاد صالح پرورند بهتر انعام و احسان نماید. مقصـد تربیـهٔ اولاد، خـاص بـرای خداونـد جـل‌جلالـه و بهبود اجتماع و مزد در عالـم بقا باید باشد و بس.

۵- آیا متوجه شده اید؟ حقیقت آن چیست که رسول علیه السلام فرمودند، پس از مرگ سه چیز مفید و باعث ارتقای درجهٔ شخص شده می‌تواند:

۱. فرزند صالح

۲. علم نافع

۳. خیر باقی

خیر باقی چیست؟

آری! همینکه شخص مُرد و دیگر همه اجر و ثواب از وی مقطوع شد، اگر بعد از خود هر سه کار فوق یا دو یا یکی آن را گذاشته بود درجات شان روبرو در جنان عالی و عالیتر گردد.

٦- آیا متوجه شده اید؟ که این مدارج عالی را به اشخاص عامل یک یا چند مطلب فوق الذکر چطور می‌دهند؟

بلی! چنانکه شخص وفات کرد و فرزندان خود را به علوم و اسرار دین و خدمت خلق‌الله عامل کامل نموده بود، آن‌ها چقدر که به طور لازمی یا متعدی مصدر اعمال خیر گردند، به همان اندازه اجر ابوین شان بالا و بالاتر می‌شود.

۷- آیا متوجه شده اید؟ که مراد از علم نافع، آموختن راه معرفت و احکام شریعت باشد که از وی مردم آموزند و از شاگردان شان دیگران؛ و تا زمان بقای آن سلسله علوم حق، برای استاد اول شیوع آن، ثواب ها دهند، ازینرو مدارج شان در جنان افزوده‌تر گردیده و این چنین به دنباله‌روان موثق، علی مراتب شان درجات اَضعاف و مُضاعَف را مرحمت دارند.

۸- آیا متوجه شده اید؟ که خیر باقی مانند عمران مسجد، نل آب، بند آبگردان و سرک و نشر رسایل و کتب ممد امور دین و شرایع خصوصاً که متکی بر معرفت کامل خدا جل‌جلاله مثل قرآن و احادیث و رسایل مدرسهٔ توحید وغیره باشد. تا چه وقت که آن کتاب یا نل آب یا سرک یا پل وغیره باقی است و از آن مردم بهره ها می‌گیرند،

ثواب‌های پیاپی به بانی آن عمل در ازدیاد درجاتش دهند. اکنون لازم است که ابوین لااقل به معرفت و اعمال نیک شیوع وحدت خود عامل بوده و فرزندان را عامل و عاملتر گردانند.

۹- آیا متوجه شده اید؟ هرگاه شخص به طفل علاوه از لباس و خوراک و تأمین زندگی اش، درس اسلامیت و انسانیت نیز دهد، دو اجر و ثواب کمایی می‌کند. یعنی به این حساب ابوینی که اضافه از حراست و حضانت اولاد شان در تربیهٔ سلیم آنها متکی بر وحدت و صفائیت می‌کوشند، مالک دو ثواب بلکه چندین ثواب گردند. چه اثرات تعلیم و تعلم این زمان (دوران طفلی) از اذهان فراموش نشده و اگر خوب است کمتر زایل و اگر بد است به چابکی طفل به آن عامل می‌شود.

(ب) - رهنمایی اجتماعی استادان

مقدمه

چطور که در امور پیشروی کارهای مادی، رهبری رهنمایان و استادان حتمی است و هیچ کس به طور کمال ناممکن باشد که در ساختن و بهره گرفتن صحیح و سلیم از اشیاء، بدون قبول شاگردی و زحمات فراوان به غرض تحصیل آن شئ مطلوب موفق شود، این چنین به طی راه باطن و درک آن لازم است که پیش استادان مدرسهٔ قرآن زانو زده، رسایل و کتب مربوط به آنرا دقیقاً بیاموزند؛ و عارفی گفته است:

هیچ کس از پیش خود چیزی نشد　　　هیچ آهن خنجر تیزی نشد

اینک به سوالات روشنگر این مطلب ذیلاً دقت فرمایند:

۱- آیا متوجه شده اید؟ چنانکه در آموزش امور ظاهر، رهنمایی استادان لازم باشد، بی‌شک در رهبری‌های باطن نیز ارشادات استادان و پیش‌آهنگان مدرسهٔ قرآن ضرور است. خصوصاً به عصر حاضر که برنامهٔ روح و روحانیت در بعضی اماکن نابود و یا ضعیف مطلق گشته است. لذا کاخ آرامی انسان و بشریت با این همه دانشمندی و اختراعات، روبرو به تزلزل و نابودی مواجه گشته می‌رود.

۲- آیا متوجه شده اید؟ چنان که در حصول علوم ظاهری، علاوه از قبول تکالیف، شاگرد باید چیزهایی را که استاد می‌گوید و لو که او نمی‌داند و یا مفید نمی‌شمارد، باز هم باید بیاموزد.

اینچنین در طی مدارج علوم باطن نیز مطالبی را که ظاهراً به دیدهٔ پیروان درست نمی‌آید باید به طیب خاطر بپذیرند.

۳- آیا متوجه شده اید؟ که یگانه دشمن سرسخت دست اول انسان در راه قرب ویتعالی شیطان بوده و این هم روشن است که دشمن بر شخص وقتی موفق می‌شود که همکاری از داخل به او موافق شود. چنانکه گویند: از درخت پرسیدند که چرا ارهٔ

کوچک ترا به این همه بزرگی و قوت از پا می‌اندازد؟ در جواب گفت: زیرا دسته اش از جنس من است.

٤- آیا متوجه شده اید؟ اینجاست که به دستیاری نفس و مربوطین آن با غیره وسایط و اسباب، شیطان بر انسان موفق می‌شود؛ حتی به تشویق اذکار و اعمال پیش از وقت می پردازد همینکه قسماً کارروایی‌های گوناگون نفس به تأسی از خواسته‌هایش رواج یافت، شیطان در دل هر انسان به ایجاد وساوس لنگر بیش و بیشتر اندازد تا او را گمراه و یا ناروا گرداند.

٥- آیا متوجه شده اید؟ چرا گفتیم زیادت ذکر یا آن عمل نیکو از هر قبیل که هست خصوصاً که به طور وردهای شفاهی خوانده می‌شود و آن را مقید به اشاره و اجازت استاد کامل نمودیم؟ زیرا بعضاً در حال عدم توازن قوای جسمانی، شیطان به استفاده از فرصت هنوز هم شخص را به کثرت عبادات نوافل و زیادت اذکار تشویق کند. گرچه کار خوب‌ست اما به این وقت که هنوز تزکیهٔ نفس و تصفیهٔ قلب به طور شاید و باید حاصل نشده، بر شخص کثرت اعمال و اذکار و اوراد اخیراً تکلیف آور بوده و منجر به نقصان حالتش به ظاهر و باطن می گردد.

٦- آیا متوجه شده اید؟ چرا ضرر می کند ؟

آری! ضررش از آن باشد که جسم هنوز پاک نشده، طاقت مداومت را بر آن اذکار اضافی ندارد، لذا پس از اندک زمانی آن عمل بر او ثقلت آورده و رفته رفته از ایفایش یکی بعد دیگر شانه خالی کرده می‌رود و متروکش می‌سازد. ازینرو مؤثرترین و بی ضررترین اعمال بی قید و شرط، دیدن جمال و کمال صانع جل‌جلاله در مصنوعات است.

٧- آیا متوجه شده اید؟ که در پایان کار بعضی اشخاص را تا جایی فرو مانده و کسل می‌سازد که از ادای فرایض نیز پسمان گردد، چنان که عده یی را که شیطان به

چنین حالات درآورده، دیده باشید که زمانی خوب عابد و نیکوکار بوده و هیچ وقت نوافل اضافی را متروک نمی ساختند، ولی حالا به ادای فرایض، کسل و بی رغبت باشند.

۸- آیا متوجه شده اید؟ که ارشاد استاد در بجا آوردن زیادت اذکار و یا کم کردن عبادات نوافل بدان ماند که داکتر مطابق حالات مریض به وی نسخه یی از انواع تابلیت و شربت یا پیچکاری ها علماً مقرر کند. طبیعی مقاومت آن مرض زایل گشته و شخص تندرست می گردد.

۹- آیا متوجه شده اید؟ که اگر انسان به فکر خویش به دواخانه داخل شده، شروع به خوردن انواع ادویه‌جات از پیش خود نماید، بی‌شک عوض نفع به او ضرر رساند. گرچه همه دواست و برای ازالهٔ امراض و تقویهٔ جسم مفید باشد اما باید مطابق هدایت استاد یا دوکتور صرف شود. هکذا اذکار و اوراد خوبست ولی به تشخیص اهل آن باید اجراء گردد که آخرین رهنما و هادی بشر مهدی علیه السلام و یاران پاکدلش باشند.

خلوص در کردار و گفتار آرید که ثبت می‌کنند

مقدمه

در طی مطالب بسیاری مطالعه کردند که انسان مورد آزمایش بوده و خدای متعـال نیـز به چندین جای در قرآن دست نـاخورده اسـلام تأکیـد بـراکیـد فرمـوده: ﴿لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلاً﴾[1]

ترجمه: به تحقیق شما را امتحان می‌کنم تا کدام تان خوبترین اعمال را می‌نمایید.

و ایضـــاً فرمـــوده: ﴿وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ وَالْجُوْعِ وَ نَقْصٍ مِّنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَالثَّمَرَاتِ﴾[2]

ترجمه: به درستی که بیازماییم شما را به چیزی از بیم و گرسنگی یا ضرری از مال‌هـا و جان‌ها و میوه جات و یا غیره مدارک حاصـلات زندگی تان.

و ایضاً: ﴿أَحَسِبَ النَّاسُ أَن يُّتْرَكُوْا أَن يَّقُوْلُوْا آمَنَّا وَهُمْ لاَ يُفْتَنُوْنَ﴾[3]

ترجمه: آیا می‌پندارند مردم که گذاشته شوند به همین قدر اقرار که مـی‌گوینـد ایمـان آوردیم و ایشان به [کوره‌های] آزمون در نمی‌آیند؟ جواب مثبـت اســت کـه حتمـاً مـورد امتحان قرار می‌گیرند و صدها نمونهٔ دیگر، همه و همه رسانندهٔ این حقیقت بـه مسـلمانان پاکدل می‌باشد، تا بدانند که در کش و گیر این نشیب و فرازهـای زنـدگی، بـه هـر آن و جای مورد کنترول موکلین بوده و جمله حرکات و اقوال و کردار شـان را بـدون کمتـرین

---

۱. ملک/۲

۲. بقره/۱۵۵

۳. عنکبوت/۲

غفلت ثبت می کنند که ایشان را کرام الکاتبین گویند و بـه نصـوص صـریح قـرآن مجیـد روشن گردیده، پس بر شخص موحد و مسلمان چه لازم است؟

آری؛ یک راه که همیشه مراقب اوضاع خـود در همـه حرکات و گفـتار بـوده و چنان از خویش عکس‌های دارای رموز و کارنامه‌های عـالی در آن ثبـت کنـد کـه فردا به حضور حضرت مـولی جـل‌جلالـه و کافهٔ اولاد بشر شـرمندهٔ کـار و کـردار خود به این صحنه های خواب زنـدگی نباشـد. بنـابراین ضـرور اسـت کـه شـطارت تمام در کارروایی‌های پیشروی خویش خواه قولیست یـا فعلـی بنمایـد و خلاصـه در جزء و کل طوری فعالانه رولگردانی‌ها کند، چنانچه اکتر سینما با همه درایـت و هوشـمندی مـی‌فهمـد کـه از وی جملـه تبـارزاتش را عکـس بـرداری کـرده و در فلم‌ها پر می کنند و به نظر بیننده گان و تماشاچیان قرار می‌دهند.

با درک این واقعیت باید کار و بـار خـود را بـا خلـوص کامـل و همـت عـالی مملـو از محبت، خاص برای خوشنودی ویتعالی طوری بجا آریم که ناظران و ملاحظه کننده گان را اکثرًا به یاری خـدا جل‌جلاله مبهوت آن سازیم.

این چنین بر مؤمنین لازم است تا در تثبیـت پیکـرهٔ اعمـال و اقـوال خـود بیـداری تمـام داشته و در انسجام دهی آن به روی صداقت و صفائیت و خلوص لازم، مسـتانه و مردانـه فعالیت نمایند. باید متذکر شد که فلم ستاره‌گان سینما را عده یی بنی نوع بشـر مـی‌بیننـد اما فلم دوران حیات مزین با کردار نیک و بد هر واحد از اولاد آدم را خالق اکبر در اینجا و هم در محشر به غرض محاسبه می‌بینـد!

مثنوی: خفـتهٔ بیـدار باید پیش ما   تا به بیداری ببیند خواب‌ها

«ببین تفاوت ره کز کجاست تا بکجا»، خوبست به مطالب بیانگر ایـن حقیقـت هنـوز هم ذیلاً واردتر گردند.

۱- آیا متوجه شده اید؟ که دنیا دارای فصول اربعهٔ یکنواخت بوده با آمد و شد شب و روز خویش، بر ما بروز کرده و حاصـلات مقدره و مقررهٔ خود را مقید به زمان و مکان برای پرکاری فـلم‌های زندگی ما، پیاپی به اذن الله مهیا نموده و فعالیت و چرخاننـده گـی

بلاتغییر به غرض تثبیت نهایی کارنامه‌های بد و نیک اولاد بشر را با خود، در حال بی خبری اکثر شان همراه دارد.

۲- آیا متوجه شده اید؟ تنها انسان است که در کرهٔ ارض از وی همه اقوال و افعال و آواز و حرکاتش را به تیپ ریکاردر مخصوص، مؤکلین مقرره اش ضبط می‌کنند که بر شانه های راست و چپ اش تقرر دارند و فردا به نام عملنامه به او داده می‌شود تا مکافات یا مجازات مربوط آن را ببینند. ﴿ٱقْرَأْ كِتَٰبَكَ كَفَىٰ بِنَفْسِكَ ٱلْيَوْمَ عَلَيْكَ حَسِيبًا﴾ [1]

ترجمه: بخوان عملنامهٔ خود را کافی است امروز به تو این سند حساب شده، [از اقوال و افعالت].

۳- آیا متوجه شده اید؟ که نویسنده گان اعمال (کرام الکاتبین) چون ماشین تیلی تیپ [2] یا ضبط الصوت یا رادیو تیپ باشند که جملات یا کلمات را ضبط کنند، اما به مفهوم و معنی آن ندانند. تنها به این تفاوت که در تیپ نیک و بد جملات گوینده به خوبی معلوم نشود، ولی در آن (عملنامه) طوری جدا گردد که نیکویی‌ها را مؤکل شانه راست و بدی‌ها را ملک شانهٔ چپ ثبت نماید.

٤- آیا متوجه شده اید؟ که جدا شدن مدت کارها یا گفتار شخص، به تفریق اعمال خوب و بد، در آن فیته‌های مملو از حالات و چگونگی کوایف و گزارشات، چطور معلوم می‌شود؟

بلی! در اثنای تیپ کردن از طرف قلب، نور روشن در آن گفتار یا کردار وغیره که رسید، گویا آن عمل نیک است و اگر نیامد آن کرده و گفتار فاسد باشد.

۵- آیا متوجه شده اید؟ که در هنگام ضبط اقوال و افعال در تیپ یکنوع مد و جزر از (اعمال و اقوال) نمودار گردد که این مدها از اثر تابش سوز دل یعنی نور ایمان بوده

---

۱. اسراء/١٤

۲. Telotype: ماشین تایپ تیلفونی، ماشین که مکالمات تیلفونی را بروی کاغذ ثبت کنند.

است. می توان گفت که همچو کارها، برتر از جمله اعمال باشند و آن را خلوص در افعال، خدای متعال خوانده است: ﴿اَلاَ لِلّٰهِ الدِّيْنُ الْخَالِصُ﴾ [1]

ترجمه: بدانید که خدای متعال است سزاوار خلوص در اعمال مشروع.

٦- آیا متوجه شده اید؟ که اعمال و اقوال نیک هرچه باشد، هنگام ایفای آن لینش حتماً در آن فرصت به هستهٔ توحید قلب یا مرکز ایمان ارتباط دارد. چقدر که اخلاص در آن زیادت نماید، یعنی خاص برای خداوند جل‌جلاله اجراء شود به همان اندازه ملایک به مشاهدهٔ آن به اجر اضعاف و مُضاعَف به اذن الله می افزاید که البته در اخیر خدای متعال جل‌جلاله بر آن افزایش اضافه تری بجا می آورد.

۷- آیا متوجه شده اید؟ که گاه‌گاهی به استفاده از فرصت جذبات فاسدی را شیطان به نام خلوص در عمل آورده، انسان را احساساتی نموده و سرانجام، آن عمل خیر یا نمی‌شود و یا اگر اجراء گردد، به همرای نارضایتی‌ها باشد که این کیفیت، نورانیت عمل عامل را متضرر می‌سازد. مثلاً به کارهای خیر بر سر ستیز آمده یا بعضاً کنار رفتن‌های برخی مردم او را به طور سیالداری وادار به اجرای آن عمل نیک می‌نماید. دقت به کار دارد که خاصاً لله ایفا گردد؛ ورنه به حربهٔ ریا از جانب شیاطین، مسموم و مردود می‌شود.

۸- آیا متوجه شده اید؟ که مؤمن متعهد اگر توفیق عملی کردن کدام کار نیک را نیابد و هلهلهٔ نیت بجا آوردن و حلول آن در قلبش بسیار باشد باز هم عامل عمل مقبول شمرده شده و اجر کامل به وی دهند، یعنی مانند شخصی که آن عمل را عیناً کرده است، به او هم مزد داده می‌شود.

﴿نِيَّتُ الْمُؤْمِنِ اَفْضَلُ مِنْ عَمَلِهٖ﴾ [2]

ترجمه: نیت [کار نیک مؤمن] بهتر است از عمل او.

---

۱. زمر/۳

۲. الحدیث

ثبوت دشمن (شیطـان و نفس)

مقدمه

این کیفیت بتمامه روشن است که اگر سدود در پیش راه شخص نباشد، حتماً در برآوردن آرزوی خود انسان موفق می گردد، باری با دید وسیع این همه کـون و مکـان و ادوار زمـان و طی مراحل رشد که از عدم به وجود آمدن و از آن پـس بـه طفلـی و شـباب و پیـری و انتهـا مرگ، بی‌شک چون اسلاف خود مواجه می‌شویم. آیا چرا انسان بـه ایـن حقیقـت پـی نمـی برد، که خداوند جل‌جلاله، او و این همه ادوار جهان و جهانیان را عبث نیافریـده و بـدون تردید قادری که این همه قدرت نمایی‌های خـود را به این سرای فانی به ما نشان می‌دهد، بر ویتعالی اشکال ندارد که سرای باقی و ابدی را نیز برای صـالحان و نیکـان تهیـه کـرده باشد، چنان که می‌فرماید: ﴿وَأُزْلِفَتِ ٱلْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِينَ﴾ [1]

ترجمه: و آراسته گشته و یا می‌شود جنت برای متقیان.

پس چرا و چه چیز سد راه قرب بشر از خالق اکبر(ج) گردیده است؟

بلی! شیطان یا دشمن ازلی و فطری انسان که در لابلای پرسـش‌هـا و جواب‌هـای ذیـل بـه پاره یی ازاین گیرودارها واردتر می‌شوند.

۱- آیا متوجه شده اید؟ به هر چیز و شئ دشمن یا مدعی باشد کـه بـه ایـن حسـاب جمله جهان، به حکم ضد و نقیض همدیگر بوده و استواری اش بـه ایـن اسـاس صـورت گرفته است.

۲- آیا متوجه شده اید؟ که برای هلاک جسم انسان وغیره جانـداران، اشـیای مرئـی چون درنده گان که برخی مر بعضی را آکل و مأکول بوده و هکذا دیگـر آکـلان مقـرره

---

[1]. ق/۳۱

هم دارند. مثلاً برای طیور علاوه از باز و باشه، پشک و امثال آن مدعی جسم طیور و وحوش کوچک اند.

۳- آیا متوجه شده اید؟ که علاوه از دشمنان ظاهری اجساد جانداران که در قطار شان انسان نیز داخل است، عموم درنده گان قوی چون شیر، پلنگ، گرگ، خرس وغیره به امحای بشر همت دارند. ولی به اثر فضایل علم و کرامت فطری خاصهٔ خود، بشر توانست همهٔ آن‌ها را به شکست و نابودی مواجه ساخته و یا ساحهٔ فعالیت شان را محدود کرده و مهار نماید. چنانکه امروز اولاد انسان به هر جا و هر مکان آزادانه دلجمع و مأمون از شر ایشان رفته می‌تواند. با تأسف از دست بنی نوع خود و شر او آرام نشدند.

٤- آیا متوجه شده اید؟ که انسان برخلاف همهٔ جانداران، دارای دو قدرت ظاهری جسم و باطنی عقل مکتشف و روح مصفا است. لذا برای انسان دو دشمن موجود است؛ دشمنان جسم او از قبیل حشرات مضره و وحوش، مانند شیر، پلنگ، گرگ و امثال آن که در این قسمت همهٔ جانداران به قاتل خاص خود روبرو اند. اما انسان علاوه بر آن، با نیروی رهزن قرب ویتعالی به انواع جنجال‌ها مواجه است که با تأسف اکثراً اولاد آدم به درک آن وارد نیستند.

۵- آیا متوجه شده اید؟ که آدمیزاد نیز به ایشان به این راز همنواست، ولی دشمن قوای باطنی بشر شیطان باشد که انسان را دقیقه یی آرام نگذاشته و به انواع حیل و تباهی روبرو کرده و به گودال‌های قسماقسم او را سرنگون ساخته و انتها به انکار و الحاد یا اشراک متوجه اش می‌گرداند.

٦- آیا متوجه شده اید؟ چنانکه در بالا مختصراً ثابت کردیم برای هر موجود و یا شئ، دشمن باشد. لذا دل هم موجود یا کمپیوتر کامل و با صلاحیت تمام در بدن انسان است، باید دشمن قسماً داشته باشد که آنرا شیطان گویند؛ که البته به وقت غفلت از خدا جل‌جلاله و آخرت، شیطان بر آن تصرف می‌یابد. چنانکه رسول علیه السلام فرموده: «شیطان بر دل انسان چسپیده است، هنگام یاد

خداوند جل‌جلاله دور می‌شود و چون غفلت انسان را فرا گیرد به فعالیتِ ایجاد وساوس آغاز می‌کند».[1]

۷- آیا متوجه شده اید؟ و یا کدام وقت به این حقیقت و راز عجیب ملتفت گردیده اید که در حال سرور و صحبت و حتی زمان فراغت، بی اختیار در قلب تان اثرات ناگواری را چه چیز می‌رساند که یاد آوری آن اصلاً لزومی ندارد، بلکه از دیدن یا شنیدن چیز جزئی، ارایه می‌شود و اگر دقت نکردید، رفته رفته باعث نا آرامی حتی بردن خواب از اشخاص می‌گردد، اینرا شیطان القاء کرده و دامن می‌زند.

۸- آیا متوجه شده اید؟ که با تأسف [انسانها] به درک تلبیسات این موجود خبیث (شیطان) اکثراً پی نبرده، لذا خود شان را به اثر تحریکات شیاطین جنی و انسی به جان همدیگر عوض درنده گان انداخته اند. اگر به مطالعهٔ صفحات تاریخ نظر اندازید، می‌دانید که همه و همه کشت و خون‌های دورهٔ اتوم و قرون گذشته، زادهٔ شیطنت‌های این خبیث است که به اثر همکاری شیاطین انسی کرده اند.

۹- آیا متوجه شده اید؟ که شیطان به استفاده از خواهشات فاسد و اضافی هستهٔ نفس و شهوت، بر انسان موقع تلقین تلبیسات را یافته و ازین ممر او را چطور که توانست با همه بدبختی‌ها گرفتار و در اخیر از دولت ایمان بی بهره می‌گرداند.

۱۰- آیا متوجه شده اید؟ که چرا با همه درک و درایت و دید وسیع خود بشر درین دنیای پر شور و شر که هر جنس آن به ذات خود گواه و بازگو کنندهٔ موجودیت یک خداست جل‌جلاله، باز هم عده یی از انسان‌ها در اکثر مواقع به گودال‌های ضلالت فرو رفته و به پیروی از نفس و رهنمایی‌های شیاطین جنی و انسی، منکر از خدا جل‌جلاله و بازپرس روز جزا گردیده و می‌گردند.

۱۱- آیا متوجه شده اید؟ آن ذاتی که این همه نظام یکنواخت را به میلیون‌ها سال دوام داد و از خاک ناچیز این همه نعما را همواره کشیده و می‌کشد و مدت ۳۰ تا ۴۰

---

۱. اَلشَّيْطَانُ جَثُوْمٌ علَى قَلْبِ بَنِيْ آدَمَ اِذَا ذَكَرَ خَنَسَ وَ اِذَا غَفَلَ وَسْوَسَ. الحديث

سال جوانی و زمانی را به نام فصول اربعه خلق می کند، بی‌شک او جل جلاله از خاک بهتر نعمای تمام‌تر را با دوام هزاران سال به جایی چون فصل بهار خوشگوار یا جوانی پایدار بخشیده تواند. ﴿فَاعْتَبِرُوا يَا أُولِي الأَبْصَارِ﴾. با مشاهدهٔ این همه تحول و دوران مه و سال و افلاک، باز هم بقای ابد را انکار می‌ورزند.

۱۲- **آیا متوجه شده اید؟** که نفس در غیره جانداران نیز هست، چون در ایشان دانش محدود به نام شعور باشد و از جانب دیگر منظور آن‌ها پر کردن شکم و برآورده شدن این مطلب از آرزوهای بزرگ نفس باشد، لذا در پی به دست آوردن لذایذ آنقدرها تلاش نورزند. مثلاً یک حیوان را به اضافه از ماه ها در طویله کاه خشک بدهید، همین که او را به زمین رشقه زار کشیدید فقط سر سر آن را خورده و متباقی را لگدکوب و بلکه چتل می‌سازد ،بدون اینکه غور کند که بیخ رشقه از کاه بهتر است.

۱۳- **آیا متوجه شده اید؟** که عین کیفیت نفس در انسان‌ها به همان هسته بوده اما برعکس علاوه از تعمیم زندگی، تجملات اضافی و آرزوهای فاسدی که مبتنی بر آدم خواری‌ها و ظلم افزایی‌ها می گردد، در آن مخلوط گردیده است. حتی گذشته از تأمین حیات خویش برای آرامی نسل های آیندهٔ خود نیز هنگام غالبیت آن هسته و به تحت تأثیر قرار گرفتن شخص به زیر سیطرهٔ غرایز فاسد که از جانب شیطان تلقین گشته، بی اختیار به آن کوشان و ساعی است.

١٤- **آیا متوجه شده اید؟** که در بادی بدن، روح به حکم برق و نفس به مثابهٔ تانکی پطرول یا نفت و غیره، برای فعال نگهداشتن جسم فعالیت دارند؛ و همچنین قلب به مثل اشترنگ است که گاهی عقب آن ملک نشسته، شخص را به کارهای نیک متوجه می‌سازد و زمانی شیطان بر آن اشترنگ تصرف یافته، به جانب شرارت عین کس را دست اندر کار می نماید.

۱۵- **آیا متوجه شده اید؟** که این کشاکش نیروی ضدین (معرفت خداوند و علاقه به حضرت بی همتای او جل جلاله و قوهٔ مخالف شناسایی و عدم موجودیت حضرت

ویتعالی) توسط شیاطین جنی و پیروان فاسد شان شیاطین انسی القاء شده و برای گمراهی اولاد بشر به فعالیت های قسماقسم تبلیغی پرداخته اند و آرزوی نهایی اینها فقط انکار مطلق از معرفت، حتی از موجودیت خداوند جل‌جلاله می‌باشد و بس؛ که گناهی بزرگتر از این به حضور ویتعالی نیست.

۱۶- **آیا متوجه شده اید؟** که زندگی مرفه با خاطر آرام زمانی به دست بشر می‌آید که انسان بتواند همواره به عقب اشترنگ دل، ملک و یا الهامات ریلی شدهٔ خیر عالم قدس را جایگزین سازد و الا نه، باید همواره در کشاکش باشد.

۱۷- آیا متوجه شده اید؟ که مغالطه‌هایی را شیاطین انسی به پیروی از تلبیسات شیطان جنی انداخته و انسان را از صدد دریافت مبارزه با این دشمن عیار و زرنگ به فرسخ‌ها دور ساخته اند که گویند: شیطان نیست! لذا آرامی برای بشر خصوصاً به این عصر اتوم که تصرف انسان‌ها بر کرات دیگر نیز در شرف تأمین است، بکلی به یأس گراییده می‌رود. ازینرو طرفین شرق و غرب به پرتگاه نابودی مسابقهٔ تسلیحاتی اتوم قرار گرفته و اگر فضل خداوند جل‌جلاله شامل حال نشود، به یک اشارت علاوه از نسل بشر کلیه جانداران را از بر و حتی بحر نابود خواهند کرد؛ زیرا به دفع دشمن اصلی خود (شیطان) نپرداخته بلکه به حدی شیطان ایشان را فریب داده که وجودش را با تلبیسات هردمش منکر اند.

انواع شیاطین و کارگردانی‌های شان

۱- آیا متوجه شده اید؟ کمال معرفت یا نورانیت باطن را شیطان توسط تجلی هستهٔ توحید که در انسان است، احساس می کند. چقدر که هستهٔ توحید قوی و قویتر گردد، به همان اندازه شیاطین، با او به دشمنی آماده‌تر و فعالیت خود را شخصاً و یا توسط پیروان خود از شیاطین انسی، حتماً یکی بعد دیگر بر آن کس اضافه تر می‌سازند تا کدام طرف کامیاب شود. این است رموز آیات مثل: ﴿ لِيَبْلُوَكُمْ اَيُّكُمْ اَحْسَنُ عَمَلاً ﴾ [1]

ترجمه: تا آزمایش کند شما را [خداوند] که کدام تان نیکوترین اعمال را می نمایید.

۲- آیا متوجه شده اید؟ که شیاطین بر دو قسم اند:

الف – شیاطین انفسی

ب – شیطان آفاقی

الف- شیاطین انفسی:

به هر واحد از انسان‌ها به اندازهٔ نورانیت باطن او، شیطانی دارای همان اندازه کدرانیت مقرر است که این وضع به هنگام دریافت کمالات و حالات باطنی شخص تغییر می‌کند، یعنی به چه پیمانه که نورانیت شخص از اثر ایفای اعمال صالحه برای خداوند جل‌جلاله به غرض آرامی خلق الله ارتقاء یافت، به همان اندازه شیطان عالی‌رتبه‌تری را که دارای کدرانیت بیشتر است، بر شخص بعداً مقرر می کنند، گویا این‌ها تا زمانی به حکم ماموران یا دکانداران ثابت اند و تا وقت تبدیلی جا برجا باشند.

---

۱. ملک/۲

ب – شیطان آفاقی

۳- آیا متوجه شده اید؟ که شیاطین آفاقی موجودانی اند به حکم دکانداران سیار که به هر جا گردند، وقتیکه شیطـان انفسی بر شخص مستقیماً غلبه کرده نتوانست ولی انسان را در اجرای آن عمل ناروا متزلزل سـاخت، مگـر موفـق نشـد، اینجاسـت کـه از شـیاطین آفاقی کمک خواهد تا او هم انواع وساوس برتر را به غرض بـی راه کـردن شـخص القـاء نماید و یا به او بیاموزاند؛ و آنکه رسول علیه السلام فرمودند: شیاطین بـه مـاه رمضـان بـه زنجیرها بسته می‌شوند، آن‌ها شیطان‌های آفاقی اند، لذا با بسته شدن شان تا جایی مردم از کارهای بد روگردان گشته به نیکویی‌ها شایق گردند، ولی بنابر وجود شیاطین انفسـی بـاز هم برخی شرارت‌ها در میان واقع می‌شـود، اگر به کلی بسـته می‌بودنـد، هـیچ فسـادی را انسان‌ها مرتکب نمی‌شدند که در کتاب **(تجزیه و تحلیل اتم انسـان)** تفصیل آن را بـه یاری خداوند جل جلاله ملاحظه می کنند.

٤- آیا متوجه شده اید؟ در بین انسان‌ها هـم شـیاطینی هسـتند کـه بـه سـیمای آدمیزاد اند، ولی همکار آن‌ها بتمامه باشند و برای تشـویق یـا تخریـب و تباهی و لغزانیـدن اشـخاص ،جانـب شـرارت و اعمـال غیـر انسـانی فعالیت‌هـا نماینـد.

قوله تعالی: ﴿يُوَسْوِسُ فِيْ صُدُوْرِالنَّاسِ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ﴾[1]

ترجمه: وسوسه می کند در دل‌های مردمان از[شیاطین] طبقات جن و انسان.

۵- آیا متوجه شده اید؟ که این گونه شیاطین انسی، دوستان شیاطین جنی بوده زیـرا وقتی که به او شیاطین جنی تلقین کند یا چطور که رهنمـایی نمایـد، او هـم فـوراً آن‌را بـر خود و غیر خود عملی سازد و یا اگر مشکل در پیش است، می کوشد که رفع کند تـا آن شرارت را بجا آرند.

---

[1]. الناس/٦

﴿ إِنَّ ٱلشَّيَاطِينَ لَيُوحُونَ إِلَىٰٓ أَوْلِيَآئِهِمْ لِيُجَادِلُوكُمْ﴾ [۱]

ترجمه: شیاطین خبر می دهند به دوستان خود که با شما مجادله کنند[و برای شیوع حق سدود آرند و به راه نیک نگذارند و منع نمایند].

٦- آیا متوجه شده اید؟ رهزنی شیاطین انسی درست وقتی صورت می گیرد که شیطان انفسی در اجرای آن کار اضافه‌تر به خود قوت نه بیند، لذا با مساعدت شیاطین انسی و تحریکات او شخص را به گودال‌های بدبختی و ممانعت از نیکویی و ایفای انواع فجایع و آدم خواری‌ها و رذایل اخلاقی، انتها به شرک یا انکار از خدا جل‌جلاله انسان را وادار سازد.

۷- آیا متوجه شده اید؟ که هرگاه شیطان انفسی به کمک شیطان انسی دست اندازد، شخص باید بداند که او از قلب فاصله گرفته و بنابر نور باطن وی، دیگر نزدیکی کرده نمی‌تواند تا به وساوس مستقیم، قلب را جریحه دار سازد، لذا این استعانت از شیاطین انسی آخرین چانس، به غرض رهزنی شخص برای شیطان انفسی اوست و گاهی چنین شود که آن عمل شخص به حدی نورانیت کامل دارد که شیطان انفسی تاب نیاورد از دور به کمک شیاطین آفاقی و انسی می‌خواهد او را از ایفای آن باز دارد.

۸- آیا متوجه شده اید؟ که در چنین موارد اگر اثر شیطان انسی، در باطن شخص پیدا شد و نور باطن او متزلزل گردید و حالت مساعدی را بر وی برای پیش آمدن شیطان انفسی مهیا ساخت، این درست فرصت است که انسان تمایل به آن عمل ناروا در خود می‌یابد.

۹- آیا متوجه شده اید؟ اینجاست که شیطان انفسی، خود را فوراً بر کمپیوتر دل رسانیده و در ایجاد وساوس و اثرات آن، فی المثل سویچ‌زنی‌هایی در قلب کرده و تخریب‌کاری‌های جدی می‌نماید تا شخص را طوری بیخود نماید که خواهی نخواهی آن عمل ناروا را به دست اجراء قرار دهد.

---

[۱]. انعام/۱۲۱

شیطـان و فعالیت آن

۱- آیا متوجه شده اید؟ که از بدو خلقت انسان، این دشـمن (شیطـان) بـا حضـرات جدات ما و تا این دم با همه فرزندانش بوده و تا جایی که لازم بود خـدای متعـال توسـط انبیاء و رُسل خویش علیهم الصلواة و التسـلیمات، خبرهـای عـداوت ایـن دشـمن بـاطنی (شیطـان) را به انسان‌ها داده اسـت و پیغمبـر صلی‌الله‌علیه‌وسـلم هـم در بـاره توضـیحات بـسزایی فرموده اند. با تأسف که نظر به همکاری نفس و شیادی این عدوالله، کمتر انسان ها به آن پی برده اند.

۲- آیا متوجه شده اید؟ که شیطـان دشمن انسان است، اما دشمن راه قُـرب شـخص با خداوند جل‌جلاله و اگر بتواند و موفق شود در ابطال اعمال و امحای ایمان سـعی بلیـغ نماید. اگر هیچ نشد سدودی در سلوک راه قُربش بـا حضـرت کبریـا جـل‌جلالـه ایجـاد نماید و همچو اعمال از غایهٔ لازمی شان باشد.

۳- آیا متوجه شده اید؟ که دشـمن قوای باطنی یا قـاطع الطـریق وصـل بنـده بـا خدا جل‌جلاله شیطان بوده و این موجود علاوه از آنکه دیـدنش بـرای مـا متعـذر اسـت، در اوایـل حـالات بـر قلـب جـای گرفتـه و بـه اسـتفاده از قـوای نفسـانی و شهوانی وغیره خواسته‌های فواسد اخلاقی، در کمپیـوتر قلـب دسـتبردها کـرده لـین‌بنـدی‌هایی بـه نفـع خـود و ضـرر شـخص، بـدان دسـتگاه فـی المثـل بـه طـور حساس می‌کند که به محض کوچکترین وسوسه او را از راه خیر باز دارد.

٤- آیا متوجه شده اید؟ که این لین‌بندی‌ها عبارت از پـر سـاختن حجـرات قلـب بـه اقسام حرص، بخل، انـانیت، شهوت، حسد، کینه تـوزی وغیـره آرزوهـای فاسـد انسـانی است که در قلوب اکثر مردم جایگزین ساخته و اثرش را در اجراآت شان واضحاً می‌بینیم و قـرآن کـریم آن را بـه لفـظ: ﴿فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ﴾ چنـدین جـای خوانـده، یعنـی در دل‌های شان مرض است وانمود کرده.

۵- **آیا متوجه شده اید؟** که علاوه از خرابکاری‌های فوق به طول مدت شیطان به استفاده از فرصت در قلب هستهٔ بخل، حسادت، سیالداری‌های فاسد، امساک، بغض و امثال آن شهوت های ناروا را با غیره صفات رذیله نیز جایگزین می‌سازد تا عندالفرصت شخص را توسط هر یک از آن به آسانی به جان و مال مردم انداخته و از خون خلق الله آرامی خود را تأمین سازد.

٦- **آیا متوجه شده اید؟** که همچو اشخاص در برابر ایفای امیال فاسد خویش، رفته رفته شرم از مردم و ترس از خدا جل‌جلاله یا قانون شرعی یا مدنی نمی‌کنند.

اینک نمونه‌های امتلای حجرات دل و جسد را که از لین‌بندی‌هایش بر کمپیوتر قلب به طور منفی چطور صورت می‌گیرد، به یاری خداوند جل‌جلاله بنگریم.

۷- **آیا متوجه شده اید؟** که مغز به حکم آرشیف وقایع محسوسه و ادراکات بوده و در قلب فهرست آن را طوری قرار داده اند که به هر فرصت شیطان بخواهد با درک کامل، آن را از نظر اشخاص گذشتانده و با یادآوری اش او را به امور شر تحریک کرده می تواند؛ خصوصاً به عصر امروز که غلبهٔ وساوس شیطانی به اوج نهایی خود از اثر پیروی نفس بر مردم رسیده است.

۸- **آیا متوجه شده اید؟** که وساوس مذکور ساعت‌های فراغت را بر انسان‌ها تلخ کرده و حتی به تعمیم خرابکاری به طرفی که در ذهن از آن انعکاس نیک نداشته متوجه می‌کند که البته به وقت ارایه فهرست، شخص را به مشاهدهٔ آن واقعه مجذوب نموده و به تحریکات اعمال فاسد او را وادار می‌سازد.

۹- **آیا متوجه شده اید؟** بنابرین برای چند دقیقهٔ محدود هم مردم وقت ما نمی‌توانند از چنگال اینگونه وساوس که از مطالعهٔ فهرست‌های متذکره در قلب نشئت می‌کند خودها را رها سازند.

۱۰- **آیا متوجه شده اید؟** که اگر علماً خود را به کنترول این واقعیت‌ها ملتفت سازند، آن وقت می‌دانند که منشأ آرامی انسان به دریافت این راز است و راه کوتاهش

مداومت به ذکر خدا جل‌جلاله با مشاهدهٔ اشیای نندارتون دنیا و درک عظمت، جـلال و کمال خداوند جل‌جلاله را از آن نمودن، به نوبهٔ خود هر دو عمل از طاعات اهم بی قیـد و شرط ناجی دل از چنگال وساوس باشد، که لزوم ذکر در چهل و پـنج آیـات و اهمیـت دید اشیاء و مشاهدهٔ جمال و کمال صانع در آن‌ها، به ۲۵۰۰ آیـات قـرآن دسـت نـاخوردهٔ اسلام ثابت و روشن است و این جانب برای فرضیت ذکر کتاب (**دلیلُ الذّاکرین**) و بـه دید جمال و کمال صانع(ج) رسایل (**جام های ششگانه**) را مرتب و تدوین کرده‌ام.

۱۱- آیا متوجه شده اید؟ که در ازمنهٔ سابق شیاطین می کوشیدند که در بین ممالـک آتش جنگ و نفاق را درگیر نمایند، ولی بعـداً بنابر کثرت تصـرف بـر انسـان، ولایـت بـه ولایت یا قوم به قوم را می‌جنگانیدند و چون نفوذ شان بیشتر گردید، قریه به قریه را با هـم مخالف کرده به جنگ و جدال‌ها مواجه کردند

۱۲- آیا متوجه شده اید؟ چون اکنون مردم به خودخواهی و پیروی نفس توجه کامل نموده اند، لذا ساحهٔ قدرت شیاطین وسعت یافته، خانه به خانه و همسایه به همسـایه را بـا هم به مخالفت انداخته اند؛ و اینک در هر قلب جایی به خود تهیه کرده فرزند را با پدر و دختر را با مادر و برادر را با برادر، خلاصه نزدیکترین اقربا و خویشاوندان را بهم مخـالف و تباه گردانند.[۱]

---

۱. این چه شوریست که در دور قمر می‌بیـنم / هـمه آفـاق پر از فـتنه و شر می بینم
دختران را همه جنگ است و جدل با مادر / پـسران را همه بدخـواه پدر می بینم
هـیچ رحـمـی نـه بـرادر به بـرادر دارد / هـیچ شفقت نه پدر را به پسر می بینم
(حافظ)

علامات تصرفات شیاطین بر ظاهر و باطن اولاد بشر

۱- آیا متوجه شده اید؟ که انسان فقیر، ضعیف و ناچیز است ولی هنگامی کـه بـر او شیطـان و نفس مسلط شود، خود را خودش کامل عجیب بینـد. مگـر ندیـده ایـد کـه در وقت وقوع شخص به زیر سلطهٔ نفس و شیطـان، به اصطلاح بر پشکل نشسته، لندن را بـه چشم سر به زعم خود دیده و به هر چیز مقابله می کند.

۲- آیا متوجه شده اید؟ چرا نمی‌اندیشد و به یاد نمی‌آورد کـه بـرای نـابودیش، یـک تابلیت یا یک مرمی ساختهٔ دست او و یا زهر کدام ماری یا مقداری از تریاک و امثال آن کافیست که در حال به عدمش سپارد.

۳- آیا متوجه شده اید؟ که حتی ازین هم ناچیزتر میکـروب کوچـک اسـت کـه بـه چشم دیده نمی‌شود، اما او را به سرحد نابودی ولو که داکتـر و متخصـص آن هـم باشـد می کشاند. پس به چنین موجود ضعیف و ناچیز، این همـه انــانیت و خـودی نسـزد و روا نباشد. !

٤- آیا متوجه شده اید؟ که ثروت، دانش، قدرت وغیره به نحوی از انحا برخی را بـه دریای ضلالت غوطه‌ور کرده و از خودخواهی و خودپسندی اسـتفاده نمـوده، در مقابـل ضعفا و امثال شان انسان‌های ناتوان، خویش را به اغـوای شیطـان و نفس، چنـین و چنـان جلوه داده و از انواع حیله و قدرت برای تباهی شان بعضاً کارها گرفته و می گیرنـد و ایـن عمل نظر به موقف اصل انسانیت خصوصاً اسـلامیت ناروا بوده مایه تأسف است.

نَجّنَاَ اللّٰهُ فِیْ کُلِّ وَقْتٍ وَّحِینٍ مِنْ تَصَرُّفِ النَّفَسَ وَالّشَیاطِینْ.

ترجمه: نجات دهد خدای متعال جل‌جلاله ما را در هر وقت و آن از تصـرف نفـس و شیاطین.

۵- آیا متوجه شده اید؟ که این دارایی و تصرف به حکم کلای کاغذی یا چرک دست اشخاص است که گاهی به سر این و آن و زمانی به دست فلان و فلان باشد. پس کاملترین فرزندان انسان کسانی اند که در چنین موارد خود را نباخته، و به شکر گذاری از خداوندی که به او این همه انعام را سزاوار کرده، به مخلوقاتش باید لطف بسیاری برای رضا و خوشنودی آن کردگار نمایند، اگر مالکان چنین روحیه، به زعامت و یا ادارۀ مملکت یا ملل مقرر باشند، بی‌شک تمامترین عدالت را در سرتاسر زمین گسترده و در پرتو خدا پرستی اساس زندگی مسالمت آمیز را با آزادی تمام رواج داده می‌توانند.

٦- آیا متوجه شده اید؟ که این خودنمایی و تفاخر بعضاً مایه بدبختی انسان‌ها می گردد و همینکه خواهند به استفاده از درک ناچیز خود خداوند جل‌جلاله (خالق همۀ کون و مکان) را دریابند، شیطان به ایشان وسوسه های گوناگون را القاء کرده، نهایت به یک یا دو و بعضی را به چند جمله از آن تفکرهای فلسفی به گمراهی و سر انکار یا بی‌خدایی می کشاند.

اَلعِيَاذُ بِاللهِ مِنْهُمْ لِيْ وَلِكُلِّ الْمُؤمِنِيْنَ وَالْمَعَاوِنِيْنَ وَ غَيْرِهِمِ مِنَ الْمُسْلِمِينَ-آمين.

ترجمه: پناه می‌خواهم به خداوند از شر ایشان برای خود و برای همه مؤمنین و همکاران وغیره مسلمانان.

در بارۀ «علت عدم درک بشر به کُنه ذات او تعالی» رسالۀ جداگانه نوشته ایم.

۷- آیا متوجه شده اید؟ که دنباله روان شیاطین و نیروهای ضد خدایی یا اشراک چقدرها که در کاروبار خودنمایی و ظلم مصروفیت و توجه بیشتر نمایند، به همان اندازه باطن‌های شان سیاه گشته، به نا آرامی تمام همیشه خود را مواجه می‌بینند و این علامت دوری آن‌ها از حضور کبریا جل‌جلاله است.

۸- آیا متوجه شده اید؟ به کدام اندازه که به آن عمل یا اعمال شدت کنند، به همان اندازه از آن درگاه اکرام و لطف رانده شده و به مقارنت شیاطین جنی و انسی نزدیکتر می‌شوند و به دیدۀ این‌ها تأمین زندگی شخصی با همه خودخواهی و نظام حیات فامیلی شان ارزش کامل داشته و تباهی هزاران

انسان، بی قیمت و بی اهمیت نماید و این را به خویش چانسی، به دریافت امور مادی و یا چالاکی و زرنگی به سرمایه یابی دانند.

۹- آیا متوجه شده اید؟ که این هستۀ غفلت در مبادی حال از تجاوزهای کوچک گوناگون بر مردم مظلوم شروع شده، رفته رفته مدارک حاصله از آن باعث ازدیاد تاریکی و سخت دلی در شخص او و مربوطانش گردیده و روی همرفته زایندۀ غفلت‌ها و انتها آدم‌خواری و بالاخره منجر بر انکار از وجود خداوند جل‌جلاله می‌گردد؛ که رسول علیه السلام فرموده: «**لاَصَغِيرَةً بِالْاِصْرَارِ وَلاَ كَبِيْرَةً بِالْاِسْتِغْفَارِ**» الحدیث

ترجمه: نمی‌ماند هیچ گناهی صغیره مگر به تکرار کبیره می‌شود و هکذا گناه کبیره به استغفار آمرزیده گردد.

۱۰- آیا متوجه شده اید؟ شیاطین از اول بر قلب راه و جای به خود دارند، بلکه اگر شخص را مغلوب خود ساختند، در همه عروق و عضلات و شریان‌ها به خویش سرک کشی‌ها به چپ و راست بدن به حدی نمایند که موی فاصله در بین سرک‌های رفت و آمد شان فی المثل نباشد.

۱۱- آیا متوجه شده اید؟ که علامت اینگونه سرک کشی‌ها در وجود اشخاص به ظاهر چیست ؟

آری! کسانی که تحت تأثیر تام شیاطین قرار گرفته باشند، هنگام کدام بحث کوچک یا مشاجرۀ اندک ،به یکدم اعضاء و اندام شان به لرزه درآمده، بی‌اختیار جملات فحش و رکیک از آن‌ها صادر می‌گردد و اگر در چنین فرصت طرف مقابل هم به او همنوایی کند، در حال معامله مبنی بر قتل و غارت یا دل‌آزاری‌های سخت و مرفوع ناشدنی گردد.

۱۲- آیا متوجه شده اید؟ که علامات تصرف شیطان یا شیاطین بر قلب یا کمپیوتر بدن، به ظاهر شخص چطور دانسته می‌شود و این را ذیلاً به چند مادۀ مختصر مقید می کنیم که به اقتفای آن شما اضافه تر را اگر دقت کنید یافته و دیده می‌توانید:

۱- اینگونه اشخاص قسم بسیار خورند و لو که کار اندک باشد.

۲- دروغگو اند.

۳- برای بهبود حیات خود، ضرر و یا نقصان فرد یا افراد به نزد آنها سهل باشد و حتی به غرض تأمین امیالش تباهی انسان نیز ارزش ندارد.

٤- چون تنها شوند به دست و انگشتان خود طوری اشارت‌ها کنند، تو گویی کسی به مقابلش حاضر است.

۵- به هر کاری که گماشته شوند حتماً خیانت کنند؛ مگر فرصت میسر نگردد و بدین صورت خود را بد چانس دانند.

٦- چقدر کوشش در جمع‌آوری مال و منال نمایند دل آرام به خود نبینند.

۷- در ایفای نقشه‌های شوم خود، ترس از خدا جل‌جلاله یا حکمداران دنیا کمتر دارند و حتی شرم در بجا آوردن آن نیز از کسی نکنند مگر کم‌جرئت و متملق زاده باشند و اینگونه مردم از بحث ما بیرون بوده، حالات بخصوص را دارا اند.

تصرف شیاطین بر ظاهر ابدان و اشیای مادی انسان

۱- آیا متوجه شده اید؟ چنانکـه مـا از حاصــلات و فرآوردههـای زمـین بطـور کلـی استفاده کرده می‌توانیم که در واقع بشر ارهد صرف اشیاء بوده و از ماحصل مـا شـیاطین ارهد مخصوص اند. یعنی جوهر آن اشیاء را که به شرایط خاص خود رسید (مخالفـت بـا شـرایع یا قوانین مدنی) می‌ربایند. در چنین صورت چقدر باشد به ایشان مباح است.

۲- آیا متوجه شده اید؟ در حقیقت ماحصل کلیه زمین از هر قبیل کـه هسـت خـواه جاندار و بی‌جان و اثمار و حبوبات و سبزیجات همه و همه بـرای اسـتفادهٔ آدمیـزاد خلـق گشته و فشردهٔ این مأکولات برای شیاطین در صورت دخول فساد در آن عمل مقرر شده است.

۳- آیا متوجه شده ایـد؟ که بهترین فشردهٔ مایحصل زمین، غذا و خوراک‌هـای بشـر از قبیل جانداران اهلی و وحشی، حبوبات، سبزیجات و اثمار است. هکذا بهترین فشردهٔ خوراک و مصارف اکـل و نوش مـا، اگـر شیطــان بـه آن تصـرف یافـت و توانسـت کـه مداخلت بنماید، از خوبترین غذای شیاطین بـوده و باعـث نمـو و رشـد ایشـان گـردد؛ و هکذا آن‌ها با پیروان خود از بنـی نـوع انسـان و جـن خـوارک و غـذای دوزخ انـد. [قولـه تعالی:]

﴿لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنْكَ وَمِمَّن تَبِعَكَ مِنْهُمْ أَجْمَعِينَ﴾[1]

ترجمه: به تحقیق پر کرده می‌شود دوزخ از تو و از همه پیروان تو [ای شیطـان.]

---

۱. ص/۸۵

٤- آیا متوجه شده اید؟ به چه صورت در غذا، مال و اولاد ما شیاطین به‌حکم:
﴿وَ شَارِكْهُمْ فِي ٱلْأَمْوَالِ وَٱلْأَوْلَادِ وَعِدْهُمْ﴾ [1]

ترجمه: شریک شو به ایشان در اموال و فرزندان و وعده ده ایشان را، [درعوایـد انسان‌ها] حصه گرفته و از آن بهره به خویش حاصل کرده می‌توانند؟

آری! چون ما از حدود شرع بگذریم و تجاوز واضح و یا مرموز بطور غدر در حقوق دیگران نماییم، اینجاست که آن مال یا مشکوک و یا حرام گردیده و از آن بوی مخصوص و متعفن به مشام شیاطین می‌رسد که حق مشارکت را در آن شئ به آنها ثابت می‌سازد.

٥- آیا متوجه شده اید؟ شیاطین وقتی در مال و خوراک شخص تصرف خود را جایز می‌داند که در آن از وجوه حرام چیزی مخلوط و یا همهٔ‌آن از مدارک ناروا بدست آمده باشد و از آن شئ یک بوی خاص به دماغ آن‌ها می‌رسد که آن بوی، تصرف شان را در چیزها یا اشیای مذکور مباح می‌گرداند.

٦- آیا متوجه شده اید؟ که شیاطین چون پشک یا سگ‌ها، حس شامهٔ مخصوص به این کیفیت را دارند که به محض وصول به خانه یا دیدن کدام شئ، آن را از نگاه حق تصرف و مداخلهٔ خویش تجزیه و تحلیل کرده، اگر حق مداخلت و استفاده را به حد اعظمی از آن داشته باشند، به شیطانی که باعث این عمل بر شخص یا اشخاص شده، درجهٔ بیشتر دهند.

---

[1]. اسرا/٦٤

ارزش اعمال و اقوال صالح چیست و چطور باطل می‌شود؟

مقدمه: خلوص در اعمال را با پاره یی از آزمـایش انسـان بـه ایـن گـرم و سـرد جهـان اشارت کردیم و از آن به درستی روشن می‌شود که امتحان وقتی صورت می گیرد تا رقیب در پی یا به مقابل شخص بوده و در کار و بار حاضر نبرد باشد.

پس با درک این حقیقـت و مصـرحات ١٥٦ آیـات قـرآن کـه تـنها بـه خرابکاری‌هـای شیطـان و رول گردانی‌های او تصریح شده و هکذا در بارهٔ دستیار فعـالش (نفـس) کـه علاوه از حالات عمدهٔ آن به اسامی مختص (امّاره بالسوء، لوامه و مطمئنه) تـذکر رفتـه و چگونگی اضـرارش را که در ٢٥٤ آیت روشن شده و قرآن دست ناخورده مؤمنین بـازگو کنندهٔ آن بوده و در زمینه رسول کریم صلی‌الله علیه و سلم نیز توضیحات بـسزایی داده و عرفای مسلمین از آن راز کشایی‌ها به قدر وسعت دیدی که داشتند نموده اند کـه همـه و همه حقایقی است مبرهن سلامت بشر که رسول علیه السلام در صدر اسلام عمـلاً بـرای مؤمنان آموخت. **اما آن حقیقت را که چه نیروهای ضد اسلامی به چـه تاکتیک‌هـا از بین بردند و به جایش حالات کنونی ما را به نام اسلام به میان آوردند و در نتیجـه جامعهٔ اسلام را پس از ١٤ قرن بـه ایـن پسـمانی‌هـا و بـدبختی‌هـا روبـرو کـرده، از جمله پرسش‌های تکـان دهندهٔروح و روان مسـلمان واقعی و حقیقـی باشـد کـه قسماً در آن فعالیت‌های شیاطین جنی و انسی اثر بـسزائی داشـته و بـی تـوجهی ارباب قدرت نیز در آن رول مهم را ایفا کرده است.**

خلاصه، این رقیب چابک دست به همکاری نفس، گذشته ازینکـه پـس از توفیـق بـر اعمال نیک موانع گوناگون ایجاد می‌نماید و شخص را به انـواع حـیل از اجـرای آن بـاز می‌دارد، هرگاه کسی با همه لیاقت و قدرت به کردن آن توفیق یافـت، بـاری در ابطـالش

می‌کوشد تا از آن اجر به محشر و نور در محضر در قلبش به هستهٔ توحید یا نورانیت ایمان او نرسد، که اینک در مطالب آتی الذکر پاره یی از آن را ملاحظه می‌نمایند.

۱- آیا متوجه شده اید؟ که ملایک نویسنده گان اعمال انسان‌ها، چطور به تفکیک افعال ظاهراً خراب و باطناً نیک و یا باطناً فاسد و ظاهراً خوب که ما و شما آن‌را عمل ریا یا سمعه و یا غیره فواسد می‌دانیم، می‌فهمند؟

آری! عمل اگر مقبول است هستهٔ توحید در قلب به ایفای آن (زبانی، مالی، جانی) به هر وقت و هر جا و هر صورت که باشد متجلی و روشن می‌نماید، لذا آن را ملک شانهٔ راست به دفتر حسنات شخص می‌نویسد.

۲- آیا متوجه شده اید؟ که برعکس اگرعمل به ظاهر نیک بوده باشد، مثلاً کسی صدقه دهد و یا دعوت به راه حق کند و یا غیره اعمال را به دیدهٔ حضار مطابق اصول مشروعه و قوانین موضوعه بجا می‌آورد، ولی به قلب ارادهٔ فریب و خدعه با مردم را دارد تا بدین وسیله به او نام صالح داده و به گفتهٔ او اعتماد کنند؛ قلب نوری از آن نداشته، ملک شانهٔ چپ آن را به دفتر سیآتش نویسد، که البته هنگام توبه از سر صدق احتمال محو و نابودی آن به خوبی می‌رود.

۳- آیا متوجه شده اید؟ که چنین اعمال را شاید عده یی از حاضران تصدیق یا حکم صحت دهند و قابل قبول حضرت ویتعالی دانند، ولی چون از آن عمل، هستهٔ توحید منور نشده، برعکس کدرانیت هر آن در دلش اضافه و اضافه‌تر گشته می‌رود، در نتیجه شخص بی ذوقی خود را اکثراً در باطن احساس می‌کند ولی به خویش نمی‌آورد. پس بهتر است که قبول اعمال را مؤمن از خداوند جل‌جلاله بخواهد نه از بنده‌گان و بکوشد تا به باطن نظرداشت خوب گفتن یا نیک شمردن مردم را اهمیت ندهد و حتی به خوشباشی حضار اعتناء نکند.

٤- آیا متوجه شده اید؟ که ابطال چنین اعمال ظاهراً مشروع و باطناً مردود به دو صورت واقع می‌گردد:

اول- اینکه شخص عمداً آن‌را به غرض فریب مردم کرده و اساساً به پاداش آن اعتقاد سلیم ندارد، مانند اینکه **برخی کفار برای فریب مؤمنین خود را به احکام دین و ظواهر شریعت می‌آراستند تا در بین مؤمنان این همه تخم‌های نفاق و شقاق و کیش و روش‌های گوناگون را کاشتند که امروز ما به آن دست و گریبانیم و راه نجات را هم جز فضل و مددگاری خاص حضرت او تعالی و همکاری یاران پاکدل سراغ نداریم**؛ و جزای شخص اول (بنیانگذار نفاق و شقاق) اضعاف و مُضاعَف بوده و دنباله روان دانسته اش، به کیفر آن تا روز قیامت مأخوذ و عندالله مسئول اند.

۵- آیا متوجه شده اید؟ صورت دوم ابطال عمل با آنکه شخص کاری کرده یا گفتاری که نموده، از نگاه دیانت، عقیده هم به آن دارد، باز هم باطل و به دفتر سیآت او داخل می‌گردد و این نیز به دو قسم باشد:

اول آنکه عمل را شخص به غرض تعلیم و تعلم مردم یا کمک به غربا و مظلومان مطابق شرع کرده، ولی شیطان بعداً او را وادار به ریا نماید تا از آن به چندین جا و یا لااقل یکبار به نزد فرد و اجتماع به مقصد جلب نظر مردم، برای دریافت نام نیکوکاری گویند تا در آینده از آن ممر استفاده سوء نموده باشد. پس بدین صورت عمل او باطل و ریای مطلق گردد و اگر نیرنگش در اذهان مردم مؤثر شد برای همیشه بر جبین چنین اشخاص داغ نفاق زده شود. نعوذ باللّه!

٦- آیا متوجه شده اید؟ صورت دوم چیست؟

آری، اینست که شخص کار نیک را کرد و برای خودنمایی آن‌را به جمع یا فرد که در آنجا نبود گوید و یا کسی از آن عمل او اظهار خورسندی نمود و او تفاخر کنان گفت: آری! من همیشه چنین کارهای نیک را انجام می‌دهم، در حالیکه همان یکبار بود که عامل آن کار خوب گردیده است. اینجا فقط آن عمل او باطل شود که قبلاً به حکم حسنات به دفتر نیکویی اش ثبت گردیده بود و این ریا را شریعت اسلام در سلسلهٔ اعمال مشبوه یا سمعه داند.

۷- آیا متوجه شده اید؟ که اگر از ایفای آن عمل یا اعمال شیطان، از وی به حیله‌هایی که فوقاً گفته شد پاره یی را باطل کرده و شخص دانست و قلباً تایب شد، خدای متعال آن همه را واپس از دفتر سیآتش محو و به دفتر حسنات او به حکم ثواب داخل می نماید. قوله تعالی: ﴿وَمَن يَعۡمَلۡ سُوٓءًا أَوۡ يَظۡلِمۡ نَفۡسَهُۥ ثُمَّ يَسۡتَغۡفِرِ ٱللَّهَ يَجِدِ ٱللَّهَ غَفُورٗا رَّحِيمٗا﴾[1]

ترجمه: و هر کس کار بدی کند یا بر خویشتن ستم ورزد سپس از خدا آمرزش بخواهد خدا را آمرزندهٔ مهربان خواهد یافت، یعنی کسی که عمل بد نمود و نفسش تاریک گردید، سپس آمرزش خواست از خداوند جل‌جلاله، می‌بخشد او را خدای متعال و درجات می‌دهد به مهربانی.

۸- آیا متوجه شده اید؟ که در دین مبارک اسلام برای اکمال اعمال شخص چه نکته‌های باریکی است که ما فوقاً پاره یی از آن را گفتیم و روشن ساختیم. ازینرو مؤمن آنچه می‌کند باید خاص برای خدا جل‌جلاله بوده و در چنین کارها مشارکت غیر را نه در آوان اجرای کار و نه هم بعد از آن نماید، یعنی اجر خود را خاص از خدای متعال خویش منتظر باشد نه از غیر او که فریب شیطان است. قوله تعالی:

﴿وَ مَا اَسئَلُکُمْ عَلَیْهِ مِنْ اَجْرٍ اِنْ اَجْرِی اِلاَّ عَلَی رَبِّ الْعَالَمِیْنَ﴾[2]

ترجمه: نمی‌خواهم بر آنچه رهنمونی حق نمودم از شما مزدی را و اجر من بر پروردگار عالمیان است.

---

۱. نساء/۱۱۰

۲. شعراء/۱۰۹

بر شیاطین ضربه‌های مرگبار وارد کنید

۱- آیا متوجه شده اید؟ که به دفع هر دشمن، انسان‌ها حربه‌ها ساختند، ولی بـه دفـع دشمن قطعی خود (شیاطین) تا اکنون نپرداختند. مگـر اسـباب و آلات دفـاع ایـن خصـم نامرئی، ناممکن باشد؟ نه هرگز.

در آتی به یاری خداوند جل‌جلاله خواهیم گفت.

۲- آیا متوجه شده اید؟ که به چه چیزهـا، بـر شیطـان ضربه‌ها وارد مـی‌شـود و کدام فرصت ماتم بر خاندان آن‌ها واقع می‌گردد؟

باید دانست که شیطـان مرگ ندارد ولی به اثر ضربه‌هایی که بـه هنگـام وسوسـۀ خویش بر شخص نمود و او به آن عمل نکرد، فقط به نکردن آن کار، ضربۀ مرگبار به اندازۀ کلانی عمل بر پیکرش وارد می‌شود.

۳- آیا متوجه شده اید؟ که در چنین موارد اگر شخص بنابر الهام حق توسط ملک و یا کمال نورانیت خویش و یا غیره فیوضات حضرت ربانی، به خـود آمـده و از ایفـای آن عمل که تا جایی در کردنش تصمیم گرفته بود و تا اندازه ای همراهـی بـدان صـوب شـر نموده بود، بازگشت نمود؛ به یکدم نورانیت بـاطن او چنـدین دفعـه اضـافه شـده و از اثـر صدمۀ آن بر شیطـان انفسی ضربۀ مرگبار وارد شود.

٤- آیا متوجه شده اید؟ چقدر که شخص در چنین موارد به کمک شیطـان انسـی و یا به اثر تحریکات شیاطین جنی به اجرای آن عمل ناجایز نزدیک و نزدیکتر شد، ولی قبل از ایفای آن به خود آمد و دست از آن برداشت، به همان اندازه ضـربه بـر جسـد شیطــان

انفسی اش شدید و غیر قابل علاج باشد. ﴿وَأَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ وَنَهَى النَّفْسَ عَنِ الْهَوَىٰ فَإِنَّ الْجَنَّةَ هِيَ الْمَأْوَىٰ﴾[1]

ترجمه: کسیکه ترسید از یاد حضور خداوند جل‌جلاله و منع کرد نفس را از برآورده شدن خواهشات فاسد آن، به درستی که جنت محل بازگشت و جایگه او باشد.

٥- آیا متوجه شده اید؟ اشد‌ترین ضربه آن است که شیطان، شخص را به ایفای کدام عمل خلاف شرع یا قانون بهبود اجتماع وادار کرد و آن کس قدرت تام در اجرای آن از هر قبیل که باشد یافت، ولی از ترس خدا جل‌جلاله نکرد، این ضربه خیلی‌ها کاری بوده و از جسم شیطان مقرره خون جاری شود که اگر به شیاطین دیگر رسد زخم ناسور گردد.

٦- آیا متوجه شده اید؟ آن ضربه به نوع خود شیطان را مجروح می‌سازد. چقدر که آن ضربه قوی باشد، به همان اندازه حالت او را به خرابی و حتی جنون کشد، که ناچار به فلک خویش به غرض تداوی رود، اگر در آنجا تداوی نشد، خود را نادانسته زنده به دوزخ اندازد. ازینجاست که قرآن کریم به عدم مرگ او تا روز معین خبر داده می‌فرماید:

ترجمه: گفت [شیطان] پروردگارا! مهلت ده مرا تا روز حشر، فرمود او تعالی که مهلت دادم ترا تا روز معین.

٧- آیا متوجه شده اید؟ که این ضربه یکی از چندین نوع ضربه‌هایی است که اگر به شیطان وارد شود، غیر ازینکه او را مجنون و یا زخمی شدید کند و به غرض تداوی باید به فلک خود رود دیگر چاره یی ندارد؛ که تشریحات کامل و کاملتر آن را در رسالهٔ تجزیه و تحلیل اتوم انسان به یاری خدای متعال جل‌جلاله ملاحظه می کنند.

٨- آیا متوجه شده اید؟ هرگاه از چنین صحنه‌ها ضربه بر پیکر شیاطین انفسی وارد شد، از بدنش به قسم خون، چیزی فواره می‌زند و چون وی به هر طرف رود، شیاطین دیگر از او می گریزند تا مبادا از خونش بر جان شان رسد.

---

[1]. نازعات/٤٠

۹- آیا متوجه شده اید؟ که این خون ضربهٔ بندگان صالح بر پیکر شیاطین دیگـر چـه اثر دارد؟

آری! به حکم زخم ناسور در جسم شیاطین دیگر اگر رسـد، جـرح پیـدا مـی‌کنـد کـه تداوی آن ناممکن بوده و هم اگر از هزار، یک تداوی شود، جای آن در بدن او خیلی‌ها بدتر از زخم چیچک نمودار باشد.

۱۰- آیا متوجه شده اید؟ ماتم بر خاندان شیاطین وقتی برپا می‌شـود کـه شـخص بـه طول مدت، چندین بار کارهای نامشـروع و خـلاف انسـانیت را ایفـا کـرده، ولـی بـه اثـر صحبت صالحین یا به فضل خـدا جل‌جلاله آن کس از همه کرده‌های خویش تایب شد، گویا مـاتم شـعله دار بـر خانـدان شـیاطین واقـع شـده و همـه بـه لمبـه‌های آن در گرفتـه می‌سوزند.

۱۱- آیا متوجه شده اید؟ چرا ماتم می‌گیرند؟

زیرا دربارهٔ آن شخص معتاد به فساد، نقشه‌های خود را به امید واثق در بی ایمان کـردن وی از خداوند جل‌جلاله تنظیم داده بودند، وقتیکه او از آن عمل به صدق دل تایـب شـد خدای متعال آن همه بدی‌هایش را عفو و نورانیت، عوض آن کدرانیت به قلـبش سـرازیر می‌کند. این رویه کاسهٔ امید شیطـان را یکدم چپه کرده و به خـاک برابـر مـی‌سـازد، لـذا ماتم می‌گیرند. قوله تعالی: ﴿إِنَّ ٱلۡحَسَنَٰتِ يُذۡهِبۡنَ ٱلسَّيِّـَٔاتِ﴾[1]

ترجمه: به درستی که خوبی‌ها [به یقین می‌برد و زایل می‌سازد] بدی‌ها را.

۱۲- آیا متوجه شده اید؟ اشدترین ماتم آنست که شخصی منکر از خـدا جـل‌جلالـه و یا مشرک باشد؛ مؤمن گردد و این به حکم ماتمی است که بر همهٔ آن فامیل اثر مستقیم گذارد. لذا با آمدن نبی یا رُسل علیهم السلام در هر زمان خیلی‌ها شیاطین می‌کوشـیدند تا او و همراهان و معاونانش را از بین ببرند؛ زیـرا در ایشـان نـور سـاطع بیننـد کـه باعـث

---

[1]. هود/۱۱٤

اضمحلال شرک یا انکار از خدا جل‌جلاله و یا غیره فسادها در اشخاص می‌گردد. ازینرو سخت ترین مشکلات بر انبیاء علیهم السلام و اولیاء الله و معلنان حق آوان مهدی علیه السلام باشد. اینک عین عبارت عربی حدیث شریف را درین رابطه یاددهانی می‌کنیم:

«اشَدُّ البَلاءِعلَى ٱلانَبياءِ ثُمَّ علَى ٱلاَولياءِ ثُمَّ الاِمْثَلُ فَالْاَمْثلُ»[1] (الحديث)

[1]. رواه الترمذی و ابن ماجه و ابوداؤد

علایم نجات از شیطـان

۱- آیا متوجه شده اید؟ هرگاه انسان‌ها موفق به درک رازهای عداوت و صورت‌هـای مخالفت این دشمن واقعی ظاهراً نامرئی خود (شیطـان) شدند، درسـت در آن فرصـت بـه روی زمین عدالت تعمیم یافته و معرفت خدای عظیم در دل‌ها جایگزین گشـته و امنیـت از هر نگاه حکمفرما خواهد بود.

۲- آیا متوجه شده اید؟ که با درک این واقعیت‌ها، چطور انسان می‌توانـد کـه از زیـر سلطهٔ هواجس نفسانی و تلبیسات شیطـانی خود را برهاند؟ و چرا اکثراً قـدرت و توانــایی رهایی را ندارند؟ سوال‌های بجا و ارزنده است که باید انسان حتماً بداند.

۳- آیا متوجه شده اید؟ کـه رازکشـایی ایـن اسـرار را قـرآن کـریم بـه داخـل ۱۵٦ آیات و رسـول علیـه السـلام بـه اضـافه از آن در احادیـث صـحاح سـته، توضـیحات بــسزایی داده انـد؛ و ازینکـه تـا اکنـون چـرا بـه آن اعتنـاء نگردیـده، سـوال تکـان دهندهٔ روح و روان مؤمنان روشنفکر است. چه اینک می‌بینیم کـه از اثـر ایـن بـی توجهی به گـودال‌های غفلت و بعضاً ضلالت و پسـمانی‌هـای گونـاگون درافتـاده ایم و این حالت به خـوبی تمـام بـازگو کننـدهٔ انحرافـات مـا از اساسـات اسـلامیت باشد که در پایان کار برخی به دامان شرق و عده یی به پای غرب به زانـو درآمـده و به هر چیز به دروازهٔ شان محتاج ایستاده ایم.

٤- آیا متوجه شده اید؟ که به چه صورت شیطـان از بالای قلـب دور و دورتـر شـده می رود؟

آری! چنانکه به اثر ذکر و یا مشاهدهٔ نندارتون یـا اعمـال و اقـوال نیـک شـرعی جـانی، مالی و زبانی نورانیت هستهٔ توحید در شخص رشـد یافـت، بـه عـین حـال شیطــان از آن نورانیت خود را به فاصلهٔ معین دور نگاه می‌دارد که او را ضرر نرساند.

۵- **آیا متوجه شده اید؟** این نورانیت در واقع به حکم لین مثبت بوده و وجود شیطان و کدرانیت او به طور لین منفی باشد که اگر بهم تصادم کردند، جانب منفی را بـه جرقـه هایی که از آن حاصـل می‌شود نابـود می‌کند. هـرگاه نفـس بطـور میانجی واقـع شــود، ظاهـراً به کـارچـالانی شـیطان و تلبیسـاتش زمینـه میسـر گشــته و دوری از تصـادم واقـع می‌شود.

٦- آیا متوجه شده اید؟ که اگر نورانیت روحی شخص و معنویت خـداشناسـی او اوج گرفته می‌رفت، شیطان مقرره اش تا یک فاصله بـا او بـوده مـی‌توانـد کـه از دور اثر القای وسوسهٔ خود را در وی بیند،. اگر دانست دیگر آوازش به آن نیکبخت مؤثر شده نمی‌تواند، بـه مقامـات مربـوط خـود عـرض و برطرفـی خـویش را از آن خواهان گردد. البته در چنین صورت شیطان معزول، مقهور بالمرتبه باشد.

۷- **آیا متوجه شده اید؟** علامات چنین حـالات اینسـت کـه اگـر شـخص مـدرک و بیدار ملتفت شده و یا می‌شود، در اوایل آواز وسوسه به طور صحیح از بالای قلب و یا در خود قلب رسد که بسـیار جلی و روشن باشـد و چون از انسـان فاصــله گرفـت، بـه طـور خـفیف از دور معـلوم می‌شود. این درست فرصتی است که شـیطان از او جـدا و جـداتر گشته می‌رود و لازم است که شخص در ایفای اعمال نیک که داشت هنوز هم بکوشد و بجا آرد تا نورانیت باطنش عالی و عالیتر شود.

۸- **آیا متوجه شده اید؟** که پس از احساس این وسوسـه‌هـای ضـعیف، بـاری چنـان شود که یکدم از بالای قلب وسوسه به شخص القاء می‌گردد و این درسـت زمـانی اسـت که شیطان اولی اش برطرف و اکنون مساوی نورانیت باطنی او، بر وی شیطان دارای عین پیمانه کدرانیت را مقرر کرده اند. لذا به مداومت در فعالیت و کارهای نیک که مــورث ارتقای باطن او شده بود و به آن مشغولیت داشت، ضرورست تا بکوشد که ترک نشود.

۹- **آیا متوجه شده ایـد؟** که ادامهٔ آن عمل یا اعمال و یا صحبت با کدام ذات شریف و یا مداومت به کدام ذکر و مشاهدهٔ نندارتون وغیـره کـه نورانیـت لازم را از آن حاصـل کرده بود، باز هم اندکی به این فرصت ثقیل گردد. لذا همت نمایند و مداومت را جـدی

تر سازند و اگر بتوانند که به ارشادات استاد کامل زیادت کنند، هنوز چه بهتر. زیرا به حکم طبیبان باطنی، به دادن شربت یا کپسول‌های مقوی روح وارد اند.

۱۰- آیا متوجه شده‌اید؟ که راه دیگر فلاح اینست تا عدم پیشرفت استعداد سابق خود را با خطاکاری‌ها و غفلت ورزی‌هایی که داشت، یکی بعد دیگر از نظر همیشه گذرانیده و خود را آن ذرهٔ ناچیز که بود بیند و به عجز و زاری گراید. بی‌شک حتماً بیاری خدا جل‌جلاله این شیطان نیز مجبور به دوری می‌گردد. بیت:

چون خدا خواهد به ما یاری کند

میل ما را جانب زاری کند